

Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till Skogsvårdslagen

Innehåll

Föreskrifter om ändring i Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SKSFS 2011:7) till skogsvårdslagen;	1
1 kap. Allmänna råd till skogsvårdslagens allmänna bestämmelser	2
2 kap. Anläggning av skog på produktiv skogsmark	2
Skyldighet att anlägga ny skog	2
Föryngringsåtgärder	3
Återväxtvård.....	5
Användning av skogsodlingsmaterial	5
Vegetativt förökat skogsodlingsmaterial.....	6
Främmande träarter	6
3 kap. Avverkning av skog på produktiv skogsmark och åtgärder på skogliga impediment	7
Avverkningsformer	7
Lägsta ålder för föryngringsavverkning	9
Högsta tillåtna areal för föryngringsavverkning	10
Förhandsbeslut	11
Åtgärder på skogliga impediment	11
Anmälan om avverkning	11
4 kap. Krav på tillstånd till avverkning m.m. i fjällnära skog och samråd inom renskötelsns året-runt-marker	13
Ansökan	13
När tillstånd till avverkning i fjällnära skog inte får ges.....	13
Begränsning av hyggesstorlek i fjällnära skog.....	14
Hänsyn till naturvård, kulturmiljövård och rennäring i fjällnära skog.....	14
Samråd inom renskötelsns året-runt-marker	14
5 kap. Ädellövskog	15
Ädla lövträd.....	15
Ädellövskog	15
Krav att bevara ädellövskog och undantag därifrån.....	16
Tillstånd till avverkning i ädellövskog.....	16
6 kap. Åtgärder mot skadliga insekter.....	17
Generella regler.....	17
Rått barrvirke som kan tjäna som yngelmaterial för skadliga insekter	18
Lagring av stamvirke.....	18
Bekämpning av granbarkborre i vissa områden.....	19
Skadad skog	19
Virkeslagring.....	20
Åtgärder när insektsangrepp har skett.....	20
Utförandet av vissa avverkningar.....	20

7 kap. Hänsyn till naturvården, kulturmiljövården och rennäringen.....	20
Allmänt.....	20
Trädslagsblandning	21
Träd, trädssamlingar och döda träd	21
Hyggen	22
Skogsbilvägar och traktorvägar.....	23
Hänsynskrävande biotoper, kulturmiljöer och kulturlämningar	23
Hänsyn till arter.....	24
Skyddszoner	25
Mark och vatten.....	26
Allmänt.....	26
Kvävegödsling	26
Skogsbränsleuttag och näringskompensation.....	30
Terrängkörning och markberedning	30
Diken	31
Prioritering av hänsyn	32
Återställande efter skada	32
Hänsyn till rennäringen	32
8 kap. Tillsyn	33
Avgifter	33
Bilaga 1 – Virkesförrådsdiagram	35
Bilaga 2 – Tabeller	36
Bilaga 3 – Användning av contortatall	40
Bilaga 4 – Prioriterade fågelarter.....	41

Föreskrifter om ändring i Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SKSFS 2011:7) till skogsvårdslagen;

beslutade den 17 februari 2022.

SKSFS 2022:1 Utkom från trycket
den 23 februari 2022
Omtryck*Sakord: Skogsvård*

Skogsstyrelsen föreskriver med stöd av 7, 8, 11, 12 a, 13, 15 d, 24, 29, 30, 36 och 38 §§ skogsvårdsförordningen (1993:1096), samt efter samråd med Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet och Havs- och vattenmyndigheten, i fråga om Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SKSFS 2011:7) till skogsvårdslagen¹

dels att 2 kap. 7, 10, 11, 13 och 14 §§ samt 3 kap. 15 § ska upphöra att gälla,

dels att de allmänna råden till 3 kap. 15 § och de allmänna råden till 4 kap. 2 § ska upphöra att gälla,

dels att 2 kap. 1, 2, 6, 8, 9, 12, 14 a, 15, 17, 23, 25, 27 och 29 §§, 3 kap. 2 a-d, 5, 7, 8 a, 9-11, 13 a och 14 §§, 4 kap. 1-4 §§, 5 kap. 1 §, 6 kap. 7, 10, 13 och 21 §§, 7 kap. 1, 3, 15, 18, 22, 24, 25, 30, 32 och 34 §§ samt 8 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att de allmänna råden till 5 § första stycket 1 skogsvårdslagen, de allmänna råden till 5 § första stycket 2 skogsvårdslagen, de allmänna råden till 5 § första stycket 3 skogsvårdslagen, de allmänna råden till 2 kap. 5 §, de allmänna råden till 2 kap. 6 §, de allmänna råden till 3 kap. 2 d §, de allmänna råden till 12-13 §§ skogsvårdsförordningen och 3 kap. 10 § i Skogsstyrelsens föreskrifter, de allmänna råden till 18 a § skogsvårdslagen, de allmänna råden till 23 § skogsvårdslagen, de allmänna råden till 25 § skogsvårdslagen, de allmänna råden till 7 kap. 2 §, de allmänna råden till 7 kap. 8 §, de allmänna råden till 7 kap. 17 §, de allmänna råden till 7 kap. 21 §, de allmänna råden till 7 kap. 24 §, de allmänna råden till 7 kap. 26-28 §, de allmänna råden till 7 kap. 33 §, de allmänna råden till 31 § skogsvårdslagen samt de allmänna råden till 36 § skogsvårdslagen ska ha följande lydelse,

dels att bilaga 1, 2 och 4 till föreskrifterna ska ha följande lydelse,

dels att rubrikerna till 5 och 8 kap. samt rubrikerna till de allmänna råden till 3 kap. 2 b-d §§ och de allmänna råden till 17 § tredje stycket skogsvårdslagen ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 2 kap. 26 a §, av följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya allmänna råd, allmänna råd till 2 kap. 26 a §, allmänna råd till 15 b § skogsvårdsförordningen och allmänna råd till 4 kap. 4 §, av följande lydelse.

Föreskrifterna och de allmänna råden kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

¹ Föreskrifterna omtryckta SKSFS 2014:7.

1 kap. Allmänna råd till skogsvårdslagens allmänna bestämmelser

Allmänna råd till 2 § första stycket 2 skogsvårdslagen

Bedömningen av om marken kan producera minst en kubikmeter virke om året per hektar bör göras med utgångspunkt i den produktion som är möjlig med inhemska trädslag och lämplig skötsel. Hänsyn bör därvid inte tas till den produktionsökning som kan uppnås genom åtgärder som förbättrar markens produktionsförmåga.

Allmänna råd till 2 a § skogsvårdslagen

Exempel på sådana områden där marken i väsentlig utsträckning används för jordbruksändamål är julgransodlingar. Detsamma gäller energiskogsodlingar, t.ex. med salix, poppel och hybridasp, under förutsättning att odlingen i det enskilda fallet kan ge rätt till stöd riktat till jordbrukare.

Allmänna råd till 3 § skogsvårdslagen

Exempel på produktiv skogsmark som i väsentlig utsträckning används för annat ändamål än virkesproduktion är sådan skogsmark som omfattas av naturvårdsavtal enligt 7 kap. 3 § jordabalken och där markanvändningen enligt avtalet syftar till att bevara och/eller utveckla naturvärden.

2 kap. Anläggning av skog på produktiv skogsmark

Skyldighet att anlägga ny skog

1 § Bestämmelserna i 5 § första och andra styckena skogsvårdslagen (1979:429) ska inte gälla för mark som disponeras av universitet, högskola eller annan forskningsinstitution under en tid av minst 10 år för vetenskapliga ändamål. (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 5 § första stycket 1 skogsvårdslagen

När beståndets grundtyvägda medelhöjd är 10 meter eller högre, bör bedömningen av om markens virkesproducerande förmåga inte tas till vara på ett godtagbart sätt enligt 5 § första stycket 1 skogsvårdslagen (1979:429) och 2 § skogsvårdsförordningen (1993:1096) göras med ledning av virkesförrådsdiagrammet i bilaga 1. I äldre bestånd som har eller kan väntas få en särskilt hög kvalitet bör ett något lägre virkesförråd kunna godtas. Diagrammet bör användas för barrskog, björkskog och blandade barr- och björkskogar.

När den grundtyvägda medelhöjden är lägre än 10 meter, bör bedömningen göras med ledning av antalet huvudplantor eller stammar i beståndet. Markens virkesproducerande förmåga bör inte anses tillvaratagen på ett godtagbart sätt, när antalet huvudplantor eller motsvarande stammar är mindre än vad som framgår av tabell 1 i bilaga 2. Enbart plantor eller stammar som är i huvudsak jämnt fördelade över arealen bör medräknas.

I bestånd som överstiger 5 meters höjd bör även andra trädarter än de som framgår av tabell 9 i bilaga 2 godkännas som huvudstammar. Detta förutsatt att

stammarna bedöms ha förutsättningar att utvecklas tillfredsställande och är lämpliga att ingå i det framtida beståndet samt att antalet stammar per hektar motsvarar minst det antal som anges i tabell 1 i bilaga 2. På mark med ståndortsindex H100 över 18 meter ska minst 300 stammar per hektar utgöras av sådana trädarter som för vegetationstypen och markfuktighetsklassen bör kunna ge en tillfredsställande virkesproduktion och framgår av tabell 9 i bilaga 2. På mark med lägre ståndortsindex ska motsvarande antal vara minst 200 stammar per hektar. (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 5 § första stycket 2 skogsvårdslagen

Med mark som ligger helt eller i huvudsak outnyttjad bör avses sådan skogsmark som omfattas av bestämmelserna i 5 § första stycket 2 och 3 skogsvårdslagen (1979:429). (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 5 § första stycket 3 skogsvårdslagen

Skogens tillstånd bör anses vara uppenbart otillfredsställande enligt 5 § första stycket 3 skogsvårdslagen (1979:429) och 2 § skogsvårdsförordningen (1993:1096), när beståndets virkesförråd är mindre än två tredjedelar av det förråd som bör finnas enligt allmänna råd till 5 § första stycket 1 skogsvårdslagen. Hit bör hänföras sådan skog där orsaken till det låga virkesförrådet ligger minst 20 år tillbaka i tiden räknat från bedömningstillfället. (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 5 § tredje stycket skogsvårdslagen

Sådan mark bör inte tas i anspråk för virkesproduktion om avverkning eller återväxtåtgärder kan komma att skada särskilda värden för naturvården, kulturmiljövården eller rennäringen. Detsamma bör gälla när jordbruksmark tillfälligt har tagits ur jordbruksproduktion i samband med att ändringar skett i ägar-, drifts- eller marknadsförhållanden.

Föryngringsåtgärder

1 a § När det behövs för att få en tillfredsställande återväxt eller för att återväxten ska utvecklas väl, ska lämpliga skärm- eller fröträd i tillräckligt antal lämnas kvar vid avverkning. Av samma skäl ska avverkning av restskog, hyggesrensning, markberedning, åtgärder mot försumpning efter avverkning samt utglesning av skärm ske. (SKSFS 2014:7).

2 § Längsta tillåtna tid för att få ett tillfredsställande plantuppslag genom naturlig föryngring är i södra Sverige, utom Gotland, 7 år räknat från det år då skyldigheten att anlägga ny skog uppkom. I norra Sverige och på Gotland är motsvarande tid 10 år. (SKSFS 2022:1).

3 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till den lokala erfarenheten av naturlig föryngring och tillståndet på den aktuella föryngringsarealen vid den tillåtna tidens utgång, får Skogsstyrelsen besluta att tiden förlängs med högst 5 år.

Allmänna råd till 2 kap. 3 §

Förlängning av längsta tillåtna tid för att få ett tillfredsställande plantuppslag kan vara aktuell t.ex. vid naturlig föryngring i sumpskog.

4 § Med södra Sverige avses Götaland samt Svealand utom Dalarnas län och Torsby kommun i Värmlands län. Till norra Sverige räknas Norrland samt Dalarnas län och Torsby kommun i Värmlands län.

5 § Vid anläggning av ny skog ska sådana trädslag användas som med hänsyn till växtplatsens förutsättningar kan ge en tillfredsställande virkesproduktion.

Allmänna råd till 2 kap. 5 §

Vid bedömning av vilka trädslag som kan ge en tillfredsställande virkesproduktion på växtplatsen bör hänsyn tas till markens bonitet genom t.ex. jorddjupet, jordarten, vegetationstypen, klimatet, markens lutning och fuktighet. Vidare bör hänsyn tas exempelvis till risken för skador genom viltbetning och - vid naturlig föryngring - fröträdens egenskaper såsom kvalitet och virkesproducerande förmåga.

Av tabell 9 i bilaga 2 framgår de trädslag som vid olika vegetationstyper och markfuktighetsklasser bör kunna ge en tillfredsställande virkesproduktion.

På mark med grunt jorddjup bör tall användas som huvudplanta. På sådan mark bör inte gran godtas som huvudplanta. (SKSFS 2022:1).

6 § När ett plantbestånd i genomsnitt uppnår 1,3 meter ska det i beståndet finnas minst så många huvudplantor som behövs för att trygga återväxten av en skog av tillfredsställande täthet. Plantorna ska vara i huvudsak jämnt fördelade över arealen. (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 2 kap. 6 §

För att bedöma hur många plantor som behövs vid planteringen för att trygga återväxten av en skog av tillfredsställande täthet bör hänsyn tas bl.a. till markbehandling, klimat, risk för skador och andra faktorer som påverkar avgången för olika trädslag.

När ny barrskog eller björkskog anläggs genom plantering bör planteringen ske med ett betydligt större antal plantor än vad som anges i tabell 1 i bilaga 2. (SKSFS 2022:1).

7 § har upphävts genom (SKSFS 2022:1).

8 § Huvudplantor är plantor av för växtplatsen lämpliga trädslag som med hänsyn till kvalitet, utvecklingsstadium och skaderisk har förutsättningar att utvecklas väl och därför är lämpliga att ingå i det framtida beståndet.

När huvudplantor har passerat 1,3 meters höjd benämns de istället som huvudstammar. (SKSFS 2022:1).

9 § För barrskog eller björkskog ska det finnas minst så många huvudplantor/huvudstammar som framgår av tabell 1 i bilaga 2. (SKSFS 2022:1).

10 § har upphävts genom (SKSFS 2022:1).

11 § har upphävts genom (SKSFS 2022:1).

12 § Antalet huvudplantor per hektar och plantornas fördelning över arealen beräknas genom provytetaxering med cirkelytor med en radie om 1,78 meter. Vid taxeringen godtas högst 5 huvudplantor per provyta. Minsta avstånd som godtas mellan huvudplantor är 0,6 meter.

När planthöjden har passerat 1,3 meter beräknas istället antalet huvudstammar per hektar och stammarnas fördelning genom provytetaxering med cirkelytor med en radie om 3,5 meter. Vid taxeringen godtas högst 10 huvudstammar per provyta. Minsta avstånd som godtas mellan huvudstammar är 0,6 meter.
(SKSFS 2022:1).

13 § har upphävts genom (SKSFS 2022:1).

14 § har upphävts genom (SKSFS 2022:1).

14 a § Bestämmelserna i 6 § första stycket skogsvårdslagen (1979:429) ska inte gälla för mark som disponeras av universitet, högskola eller annan forskningsinstitution under en tid av minst 10 år för vetenskapliga ändamål.
(SKSFS 2022:1).

Återväxtvård

15 § Om naturlig föryngring eller skogsodling inte uppfyller eller bedöms inte komma att uppfylla de krav som ställs i 6, 8-9 och 12 §§, ska hjälpplantering snarast utföras. (SKSFS 2022:1).

Användning av skogsodlingsmaterial

16 § För skogsodling får endast användas skogsodlingsmaterial som kan ge skogsbestånd som har goda förutsättningar att utvecklas väl och som kan utnyttja marken för tillfredsställande virkesproduktion.

Allmänna råd till 2 kap. 16 §

Vid förflyttning av skogsodlingsmaterial bör stor hänsyn tas till odlingslokalens klimat och förutsättningar för skogsodling i övrigt. Detta har särskild betydelse vid skogsodling i svårföryngrad skog i norra Sverige och i kärva lägen över huvud taget. Det är t.ex. inte lämpligt att i norra Sverige flytta skogsodlingsmaterial från kustnära områden till höglägen i inlandet.

I svårföryngrad skog i norra Sverige har skogsodlingsmaterial av lokal härkomst av tall låg överlevnad. Där bör nordligare härkomster användas eller fler plantor än normalt sättas ut.

17 § Bok (*Fagus sylvatica*), vårtbjörk (*Betula pendula*) samt ek (*Quercus robur* [*pedunculata*] och *Quercus petraea* [*sessiliflora*]) av europeisk härkomst får användas för skogsodling endast om skogsodlingsmaterialets härkomst är antingen nordligare än latitud 51° N eller ostligare än longitud 20° O.
(SKSFS 2022:1).

18 § Med ett skogsodlingsmaterials härkomst avses Ortsangivelsen för det bestånd varifrån skogsodlingsmaterialet hämtats.

19 § Skogsstyrelsen fastställer i särskild ordning vilka härkomstlatituder som skogsodlingsmaterial från tall- och granfröplantager ska anses ha vid användning.

20 § Med fröplantage avses en särskilt anlagd plantering för fröproduktion.

21 § När gran från östra Europa används enligt tabell 3 i bilaga 2 ska skogsodlingsmaterial från Lettland anses ha härkomstlatituden 56°30', Vitryssland 55°30', Nordöstra Polen 55°, Södra Polen 51° samt Slovakien och Rumänien 50°.

22 § Tall och gran får i samband med skogsodling användas endast enligt tabellerna 2 och 3 i bilaga 2. Förflyttning i höjddled ska begränsas så att föryngringsresultatet inte riskeras.

Vegetativt förökat skogsodlingsmaterial

23 § Användning av vegetativt förökat skogsodlingsmaterial inom en brukningsenhet får inte, med det undantag som anges i 24 §, ske i sådan utsträckning att den areal som föryngrats med sådant material uppgår till mer än 5 % av arealen produktiv skogsmark. (SKSFS 2022:1).

24 § Även om den begränsning som angetts i 23 § skulle överskridas får alltid inom en brukningsenhet vegetativt förökat skogsodlingsmaterial användas på en areal uppgående till högst 20 hektar.

25 § Annat vegetativt förökat skogsodlingsmaterial än som kommer från en sådan godkänd frökälla som avses i Skogsstyrelsens föreskrifter om produktion för saluföring, saluföring samt införsel för saluföring av skogsodlingsmaterial (SKSFS 2002:2) får inte användas för skogsodling. (SKSFS 2022:1).

26 § Plantering av vegetativt förökat skogsodlingsmaterial omfattande minst 0,5 hektar ska anmälas till Skogsstyrelsen minst sex veckor innan planteringen påbörjas. Anmälan ska innehålla karta utvisande var planteringen ska ske, samt uppgifter om fastighetsbeteckning, markägare och frökälla.

26 a § Bestämmelserna i 23-26 §§ gäller inte träarter av släktet *Populus* eller artificiella hybrider inom *Populus*-släktet. (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 2 kap. 26 a §

Exempel på en artificiell hybrid inom Populus-släktet är hybridasp (Populus tremula x Populus tremuloides Michx.). (SKSFS 2022:1).

Främmande träarter

27 § Om föryngringsåtgärder planeras ske med främmande träart ska anmälan om avverkning innehålla uppgift om sådan träart. (SKSFS 2022:1).

28 § Contortatall får, med de undantag som anges nedan, inte användas för skogsodling på högre höjd mellan latitud 60° och 68° än vad som framgår av figuren i bilaga 3. Söder om latitud 60° får - med undantag för Värmlands och Örebro län - contortatall inte användas. Inom Värmlands och Örebro län får contortatall inte användas för skogsodling söder om 59°30'.

Contortatall får vidare inte användas i sådana lägen där inhemska trädslag erfarenhetsmässigt inte har tillräcklig härdighet för skogsodling eller på marker med ståndortindex T24 eller G24 och högre index. Contortatall får dessutom inte användas närmare nationalparker och naturreservat än en kilometer.

För skogsodling med contortatall söder om latitud 60° får Skogsstyrelsen medge undantag, om det finns särskilda skäl för sådan odling på starkt aspbemängda föryngringsytor med ståndortsindex T20 eller G20 och lägre index eller för försöksverksamhet som dokumenteras i en särskild plan.

Vid avverkning ska, när contortatall avses användas vid föryngring, trädsamlingar och enstaka äldre, grövre träd av inhemska trädslag sparas för att ingå i det nya beståndet.

Allmänna råd till 2 kap. 28 §

Den areal som föryngras med contortatall bör högst uppgå till 14 000 hektar per år.

29 § Bestämmelserna i 16-28 §§ gäller inte sådan odling som sker för vetenskapligt ändamål vid universitet, högskolor och andra svenska forskningsinstitutioner. (SKSFS 2022:1).

3 kap. Avverkning av skog på produktiv skogsmark och åtgärder på skogliga impediment

Avverkningsformer

1 § För att en avverkning ska anses vara ändamålsenlig för återväxt av ny skog genom naturlig föryngring ska normalt kvarlämnas lämpliga skärm- eller fröträd i tillräckligt antal. Avverkningen ska vidare utföras så att fröproduktion, frögroning och planttillväxt gynnas. För att vara ändamålsenlig för återväxt av ny skog genom skogsodling ska avverkningen skapa lämpliga förutsättningar för frögroning eller plantetablering och planttillväxt.

Allmänna råd till 3 kap. 1 §

Avverkning som är ändamålsenlig för återväxt av ny skog kan utföras som trakthuggning, som genast sänker virkesförrådet till en nivå där skyldighet att anlägga ny skog inträder. Vid sådan avverkning kan skärm- eller fröträd kvarlämnas. Avverkning som är ändamålsenlig för återväxt av ny skog kan också, på mark som är lämplig för naturlig föryngring, utföras som upprepad utglesning. Sådan utglesning kan leda till att virkesförrådet på sikt blir så lågt att skyldighet att anlägga ny skog uppstår, men kan också utföras så att virkesförrådet hela tiden överstiger den nivå där skyldighet att anlägga ny skog uppstår. (SKSFS 2015:3).

2 § Avverkning som främjar skogens utveckling ska gynna sådana trädslag som med hänsyn till växtplatsens förutsättningar kan ge en tillfredsställande virkesproduktion. Stamantalet och virkesförrådet efter avverkning ska vara tillräckligt för att tillvarata markens virkesproducerande förmåga. De kvarlämnade träden ska i huvudsak vara jämnt fördelade över arealen. Skador på kvarlämnade träd ska så långt möjligt undvikas.

Allmänna råd till 3 kap. 2 §

Avverkning som främjar skogens utveckling kan utföras som röjning eller gallring som normalt minskar skogens höjd- och diameterspridning. Avverkningen kan i vissa fall också utföras så att skogens höjd- och diameterspridning bibehålls eller ökas, t.ex. genom någon form av blädning.

Virkesförrådet efter avverkning som främjar skogens utveckling bör i barrskog inte understiga den nivå som anges i bilaga 1. I äldre bestånd som har eller kan väntas få en särskilt hög kvalitet bör ett något lägre virkesförråd kunna godtas. Diagrammet bör användas då beståndets virkesförråd till minst 7/10 består av barrträd. (SKSFS 2015:3).

2 a §² Bestämmelserna i 10 § första stycket skogsvårdslagen (1979:429) ska inte gälla avverkning på mark som disponeras av universitet, högskola eller annan forskningsinstitution under en tid av minst 10 år för vetenskapliga ändamål. (SKSFS 2022:1).

2 b §³ Bestämmelserna i 10 § första stycket skogsvårdslagen (1979:429) ska inte gälla avverkning för annan försöksverksamhet än sådan som avses i 2 a § om försöket dokumenteras i en försöksplan och har vetenskaplig och samhällsrelevans. (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 3 kap. 2 b §⁴

En försöksplan bör innehålla

- 1. lokalisering och utformning,*
- 2. miljöpåverkan,*
- 3. vetenskaplig frågeställning,*
- 4. vetenskaplig och samhällsrelevans, samt*
- 5. ansvarig forskare och institution.*

Försöksplanen bör vara så utförlig att andra forskare kan bedöma försökets relevans. (SKSFS 2015:2).

2 c §⁵ Bestämmelserna i 10 § första stycket skogsvårdslagen (1979:429) ska inte gälla avverkning för annan försöksverksamhet än sådan som avses i 2 a § om försöket omfattar mindre än 5 hektar produktiv skogsmark och dokumenteras i en enkel försöksplan. (SKSFS 2022:1).

² Senaste lydelse SKSFS 2015:2.

³ Senaste lydelse SKSFS 2015:2.

⁴ Senaste lydelse SKSFS 2015:2.

⁵ Senaste lydelse SKSFS 2015:2.

Allmänna råd till 3 kap. 2 c §⁶

En enkel försöksplan bör innehålla

1. syfte,
2. lokalisering och utformning, samt
3. ansvarig person. (SKSFS 2015:2).

2 d §⁷ Bestämmelserna i 10 § första stycket skogsvårdslagen (1979:429) ska inte gälla

- avverkning som ökar natur- och kulturmiljövärdena jämfört med om avverkningen skett i enlighet med 10 § första stycket,
- avverkning för naturvårdsbränning,
- avverkning i tätortsnära skog med stor betydelse för allmänhetens friluftsliv och rekreation, eller
- avverkning för att skydda, förstärka eller återskapa kulturmiljöer. (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 3 kap. 2 d §⁸

⁹ Avverkning som ökar natur- och kulturmiljövärdena jämfört med om avverkningen skett i enlighet med 10 § första stycket skogsvårdslagen (1979:429) återfinns ofta under målklassen "Naturvård skötsel" i en s.k. grön skogsbruksplan eller motsvarande dokument. (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 10 § 3 st skogsvårdslagen

Har upphävts genom (SKSFS 2014:7).

Lägsta ålder för föryngringsavverkning

3 § Föryngringsavverkning får inte ske i bestånd med lägre ålder än den som anges i tabellerna 4 och 5 i bilaga 2 samt i föreskrifterna nedan för lövträd.

4 § Med föryngringsavverkning avses annan avverkning än sådan som främjar skogens utveckling och som inte har till syfte att skogsmarken ska tas i anspråk för annat ändamål än virkesproduktion. (SKSFS 2015:3).

5 § Lägsta tillåtna ålder för föryngringsavverkning i bestånd som omfattas av 23 § skogsvårdslagen (1979:429) och vars virkesförråd till minst hälften består av ask är 50 år, av bok 80 år och av ek 90 år. För övriga bestånd som omfattas av 23 § skogsvårdslagen samt för bestånd vars virkesförråd till minst hälften består av björk, asp eller al är motsvarande åldersgräns 35 år. (SKSFS 2022:1).

6 § För växtplatser med annat ståndortsindex eller bestånd med annan trädslagsblandning än ovan ska jämkning ske mellan de angivna åldrarna, där så kan ske.

⁶ Senaste lydelse SKSFS 2015:2.

⁷ Senaste lydelse SKSFS 2015:2.

⁸ Senaste lydelse SKSFS 2015:2.

⁹ Senaste lydelse SKSFS 2015:2.

7 § Bestånd där det föreligger skyldighet att anlägga ny skog enligt 5 § skogsvårdslagen (1979:429) får avverkas även om det inte uppnått lägsta tillåtna ålder. Detsamma gäller, i samband med föryngringsavverkning på intilliggande mark, bestånd av ringa storlek som försvårar ett rationellt skogsbruk. (SKSFS 2022:1).

8 § Med ålder avses grundtevägd medelålder. Vid åldersbestämningen räknas inte fröträd, överståndare och underväxt. Medelåldern bestäms genom att antalet årsringar räknas vid 1,3 meters höjd. För barrträd görs tillägg för normalt antal år till denna höjd enligt tabell 6 i bilaga 2. För lövträd görs motsvarande tillägg.

8 a §¹⁰ Bestämmelserna i 3 och 5 §§ ska inte gälla avverkning på mark som disponeras av universitet, högskola eller annan forskningsinstitution under en tid av minst 10 år för vetenskapliga ändamål. (SKSFS 2022:1).

9 §¹¹ Om det finns särskilda skäl, får Skogsstyrelsen medge undantag från 3 och 5 §§. (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 3 kap. 9 §

Undantag från föreskrifterna bör bl.a. kunna medges om skogen är skadad eller om avverkningen leder till en jämnare åldersfördelning inom brukningsenheten. Undantag bör också kunna medges för att möjliggöra försöksverksamhet, för att bevara och utveckla ett områdes natur- och kulturmiljövärden samt för avverkning i tätortsnära skog med stor betydelse för allmänhetens friluftsliv och rekreation. Ett beslut om undantag bör normalt begränsas till att gälla under fem år. (SKSFS 2015:2).

Högsta tillåtna areal för föryngringsavverkning

10 § På brukningsenheter som är större än 1 000 hektar produktiv skogsmark gäller utöver den begränsning som anges i 12 § skogsvårdsförordningen (1993:1096) att den areal som föryngringsavverkas under fem på varandra följande år sammanlagt inte får överstiga 5 årsarealer. På brukningsenheter som är större än 5 000 hektar får vidare den areal som föryngringsavverkas under ett enskilt år inte överstiga 1,5 årsareal. Genom att fastställa en avverkningsplan för högst 10 år kan Skogsstyrelsen, efter ansökan av skogsmarkens ägare, medge att årsarealerna fördelas på annat sätt under den fastställda perioden.

Årsarealen beräknas enligt följande: Årsareal = brukningsenhetens produktiva skogsmarksareal x arealfaktor x korrektionsfaktor. Areal faktorn och korrektionsfaktorn bestäms enligt tabellerna 7 och 8 i bilaga 2. (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 12-13 §§ skogsvårdsförordningen och 3 kap. 10 § i Skogsstyrelsens föreskrifter

Undantag bör kunna medges bl.a. om skogen är skadad eller om andelen kalmark och skog yngre än 20 år har ökat av andra skäl än avverkning. Detsamma bör gälla om andelen kalmark och skog yngre än 20 år har ökat för att sådan skog

¹⁰ Senaste lydelse SKSFS 2015:2.

¹¹ Senaste lydelse SKSFS 2015:2.

som omfattas av 5 § första stycket 3 skogsvårdslagen (1979:429) i tidigare eller nuvarande lydelse har avverkats och föryngrats. (SKSFS 2022:1).

Förhandsbeslut

Allmänna råd till 13 § skogsvårdslagen

Förhandsbeslut bör kunna begäras av skogsmarkens ägare eller den som på annat sätt förfogar över skog på brukningsenheten.

Åtgärder på skogliga impediment

Allmänna råd till 13 a § skogsvårdslagen

Naturmiljöns karaktär förändras vanligen om de grövre träden avverkas.

Anmälan om avverkning

11 §¹² Anmälan om avverkning ska göras även för sådan föryngringsavverkning som ska ske för att skyldighet att anlägga ny skog har uppkommit på grund av att skogen skadats eller för att skogstillståndet är uppenbart otillfredsställande.

Av den karta eller kartskiss som ska bifogas anmälan om avverkning enligt 15 § skogsvårdsförordningen (1993:1096) ska den hänsyn till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen som planeras för hänsynskrävande biotoper, kulturmiljöer och kulturlämningar, lokaler för arter och skyddszoner framgå.

Anmälan om avverkning behöver inte göras,

1. när tillstånd till avverkning krävs enligt 15 eller 27 §§ skogsvårdslagen (1979:429),
2. om avverkningen syftar till att bevara och/eller utveckla naturvärden eller kulturmiljövärden enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken,
3. för avverkning inom område som omfattas av naturvårdsavtal enligt 7 kap. 3 § jordabalken och där markanvändningen enligt avtalet syftar till att bevara och/eller utveckla naturvärden,
4. om anmälan för samråd beträffande avverkningen gjorts enligt 12 kap. 6 § miljöbalken,
5. om området ska användas för annat ändamål än virkesproduktion och verksamhetens tillåtlighet i det enskilda fallet godkänts av annan myndighet,
6. om området ska användas för annat ändamål än virkesproduktion i enlighet med en gällande detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900), eller
7. om området ska användas för annat ändamål än virkesproduktion inom område som disponeras av Försvarmakten, Fortifikationsverket, Försvarets Materielverk eller Försvarets Radioanstalt. (SKSFS 2022:1).

12 § Om ändamålet med marken ska ändras, ska i anmälan anges för vilket nytt ändamål marken kommer att tas i anspråk efter avverkningen.

¹² Senaste lydelse SKSFS 2015:2.

13 § Anmälningsskyldigheten vid uttag av skogsbränsle är begränsad till sådant uttag efter föryngringsavverkning som är avsett för användning eller vidareförädling i yrkesmässig verksamhet. (SKSFS 2012:5).

Allmänna råd till 3 kap. 13 §

Med skogsbränsle bör avses grenar, toppar och stubbar som tas ut i avsikt att användas som bränsle.

13 a §¹³ Om syftet med en anmälningspliktig åtgärd är försöksverksamhet eller att bevara och utveckla natur- och kulturmiljövärden enligt 10 § tredje stycket skogsvårdslagen (1979:429), ska det anges i anmälan. (SKSFS 2022:1).

14 § Anmälan om avverkning ska göras på en särskild blankett som tillhandahålls av Skogsstyrelsen på myndighetens webbplats och hos myndigheten.

Anmälan om avverkning kan också göras via de digitala tjänster som Skogsstyrelsen tillhandahåller för sådan anmälan.

En anmälan om avverkning får endast omfatta en behandlingsenhet. Med behandlingsenhet menas i dessa föreskrifter ett sammanhängande markområde, eller delområden belägna högst 100 meter från varandra. Skogsstyrelsen kan, om det finns särskilda skäl, medge att även delområden som är belägna mer än 100 meter från varandra får ingå i en och samma anmälan. (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 3 kap. 14 §

Större avstånd än 100 meter mellan delområden kan accepteras i vissa fall, t.ex. vid avverkning på myrholmar eller av beståndsrester i stormskadad skog under förutsättning att delområdenas planerade återväxt- och hänsynsåtgärder är likartade.

Inritningen i kartan av den planerade avverkningen bör avse bruttoytan, d.v.s. även omfatta hänsynsytor på produktiv skogsmark till den del de utgör hänsyn som planeras i samband med avverkningen. I bruttoytan inneslutna impediment större än 0,1 ha bör ritas ut. Den anmälda arealen bör avse bruttoytans areal produktiv skogsmark. (SKSFS 2014:2).

15 § har upphävts genom (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 3 kap. 15 §

Har upphävts genom (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 15 b § skogsvårdsförordningen

¹⁴*För att en avverkning ska få påbörjas tidigare än sex veckor från tidpunkten från anmälan bör sådant undantag kunna antas leda till en påtaglig fördel för miljön eller för skogsskötseln. Ett sådant undantag bör samtidigt inte kunna antas medföra olägenhet av betydelse i andra former för naturmiljön, kulturmiljön, friluftslivet eller rennäringen.*

¹³ Senaste lydelse SKSFS 2015:2.

¹⁴ Tidigare allmänna råd till 15 b § skogsvårdsförordningen upphävt genom SKSFS 2015:2.

De omständigheter som åberopas för undantag bör inte rimligen ha kunnat förutses.

I områden där det finns indikationer om särskilt höga natur- och kulturmiljövärden i eller i anslutning till avverkningsområdet eller i nedströms belägna sjöar och vattendrag, i områden med stor betydelse för friluftsliv och rekreation och i områden med särskilt höga värden för rennäringen bör det anses finnas särskild risk för att ett undantag kan leda till olägenhet av betydelse för naturmiljön, kulturmiljön, friluftslivet eller rennäringen.

Exempel på särskilda skäl för Skogsstyrelsen att medge undantag kan vara,

- behov av att byta avverkningsobjekt på grund av för årstiden onormala väderleksförhållanden som medför försämrade åtkomst till områden för planerad avverkning,*
- möjlighet att nå avverkningsobjekt som normalt har dåliga bärighetsförhållanden, t.ex. vid tillfälligt tjälad mark,*
- behov av att snabbt upparbeta skadad skog efter stormfällning, snöbrott, brand, svamp- eller insektsangrepp, eller*
- samordning med pågående avverkning när flyttningskostnaderna för avverkningsmaskin, för det fall undantag inte medges, kan antas bli oproportionerligt höga i förhållande till bedömd intäkt från den planerade avverkningen och där ett undantag dessutom kan bidra till minskad miljöbelastning genom mindre transporter. (SKSFS 2022:1).*

4 kap. Krav på tillstånd till avverkning m.m. i fjällnära skog och samråd inom renskötelsns året-runt-marker

Ansökan

1 § Ansökan om avverkningstillstånd och redovisning av vad sökanden avser att göra för att tillgodose naturvårdens, kulturmiljövårdens och rennäringens intressen ska göras på en särskild blankett som tillhandahålls av Skogsstyrelsen på myndighetens webbplats och hos myndigheten.

Ansökan om avverkningstillstånd kan också göras via de digitala tjänster som Skogsstyrelsen tillhandahåller för sådan ansökan. (SKSFS 2022:1).

När tillstånd till avverkning i fjällnära skog inte får ges

Allmänna råd till 17 § andra stycket skogsvårdslagen¹⁵

Med skogsbilväg bör avses detsamma som framgår av 7 kap. 11 § i dessa föreskrifter.

Vid beräkning av nyttan (båtnaden) av vägen för skogsbruket bör möjlig och planerad takt och omfattning av avverkning och skogsvård beaktas. Hänsyn bör också tas till annan skoglig nytta av vägen.

¹⁵ Senaste lydelse SKSFS 2011:7.

Begränsning av hyggesstorlek i fjällnära skog

Allmänna råd till 18 a § skogsvårdslagen

Vid bedömning av hyggets storlek har bl.a. natur- och kulturmiljövärden, rennäringens intressen, förnygringsbetingelser, skogstillstånd, topografi, lokalklimat, huggningsform och angränsande skogs ålder betydelse. Mellan två hyggen inom en brukningsenhet bör det finnas skog som utgör minst en behandlingsenhet eller ett större skogklätt impediment.

Förnyringen av ett hygge bör vara säkerställd innan tillstånd ges till avverkning av ett angränsande bestånd inom brukningsenheten.

Normalt kan förnyringen på ett hygge anses säkerställd när medelhöjden är omkring 2,5 meter för tall och omkring 1,5 meter för gran. När stamantalet ligger nära gränsen för skyldighet att anlägga ny skog enligt 5 § skogsvårdslagen (1979:429) bör medelhöjden vara högre. (SKSFS 2022:1).

Hänsyn till naturvård, kulturmiljövård och rennäring i fjällnära skog

Allmänna råd till 18 b § skogsvårdslagen

I den fjällnära skogen bör ingripande markberedningsmetoder användas endast om återväxten inte kan tryggas på annat sätt.

Samråd inom renskötelsens året-runt-marker

2 § Tillfälle till samråd innan förnygringsavverkning eller byggande av skogsbilväg ska beredas av skogsmarkens ägare eller annan sökande. (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 4 kap. 2 §

Har upphävts genom (SKSFS 2022:1).

3 §¹⁶ För brukningsenheter med 500 hektar produktiv skogsmark eller mindre, behöver berörda samebyar inte beredas tillfälle till samråd för hyggen som är mindre än 20 hektar, i fjällnära skog 10 hektar, produktiv skogsmark inom brukningsenheten. För brukningsenheter med mer än 500 hektar produktiv skogsmark kan parterna komma överens om motsvarande lättnad.

Tillfälle till samråd ska dock alltid beredas om avverkningen

1. sker för att bygga skogsbilväg, eller
2. berör för rennäringen särskilt viktig hänslavbärande skog, rastbete, arbetshage, flyttled, eller
3. om hygget ansluter till kalmark eller plantskog som sammanlagt med det planerade hygget överstiger 20 hektar, i fjällnära skog 10 hektar, inom brukningsenheten. (SKSFS 2022:1).

4 §¹⁷ Till ansökan om avverkningstillstånd eller anmälan om avverkning inom renskötelsens året-runt-marker ska, där berörda samebyar ska beredas tillfälle till

¹⁶ Senaste lydelse SKSFS 2015:3.

¹⁷ Senaste lydelse SKSFS 2015:3.

samråd, bifogas dokumentation om att beredning skett på korrekt sätt enligt andra stycket.

En berörd sameby ska anses ha beretts tillfälle till samråd när den mottagit uppgifter om planerad avverkning och i förekommande fall efterföljande skogsvårdsåtgärder samt en karta som visar området med de planerade åtgärderna. Samebyn ska dessutom ha fått skälig tid att ta del av och yttra sig över uppgifterna. (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 4 kap. 4 §

Med skälig tid för att ta del av och yttra sig över uppgifterna bör i normalfallet avses tre veckor. Ett samråd bör dokumenteras. Dokumentationen av samrådet bör bifogas ansökan om avverkningstillstånd eller anmälan om avverkning. Av sådan dokumentation bör det tydligt framgå vilket område och vilka åtgärder som tagits upp vid samrådet, vad som överenskommits om planerade anpassningar och hänsyn och vilka olika uppfattningar som kvarstår.

Dokumentationen av samrådet bör godkännas av båda parter samt upprättas för varje avverkningsärende.

Avser samrådet avverkning för att bygga skogsbilväg bör även planerade avverkningar och skogsvårdsåtgärder inom vägens båtnadsområde för den närmaste fem-årsperioden redovisas.

Var och en av parterna kan kalla personal från Skogsstyrelsen till samrådet.

För större skogsägare med årligen återkommande skogsbruksåtgärder bör samråd ske minst en gång om året.

Förutom aktuella åtgärder bör samrådet mer översiktligt behandla planerade åtgärder för de närmaste tre till fem åren. (SKSFS 2022:1).

5 kap. Ädellövskog¹⁸

Ädla lövträd

Allmänna råd till 22 § skogsvårdslagen

Begränsningen till inhemska trädslag bör innebära att t.ex. rödek och sykomorlönne inte räknas som ädla lövträd.

Ädellövskog

Allmänna råd till 23 § skogsvårdslagen

När andelen lövträd och ädla lövträd i ett plantbestånd inte kan bestämmas med ledning av trädens grundyta, bör andelen i stället bestämmas genom att antalet stammar av dessa trädslag beräknas i förhållande till det totala antalet stammar i beståndet.

Med skogsbestånd bör avses en grupp av träd eller plantor som växer tillsammans och som karaktäriseras av viss enhetlighet beträffande ålder och trädslagsblandning. Avgränsningen av bestånd bör dock inte göras på ett sådant sätt att syftet med bestämmelserna om ädellövskog motverkas. Olikåldrig ädellövskog som kan bli föremål för likartad skogsskötselåtgärd bör därför anses

¹⁸ Senaste lydelse SKSFS 2011:7.

vara ett bestånd. En fastighetsgräns bör inte anses skilja bestånd. Som skogsbestånd bör däremot inte räknas träd eller plantor som växer så glest att området kan betraktas som kalmare.

Trädbestånd på betesmarker, som tillfälligt inte används för bete i samband med att ändringar skett i ägar-, drifts- eller marknadsförhållanden, bör omfattas av 23 § första stycket 2 skogsvårdslagen (1979:429), när övriga förutsättningar är uppfyllda. (SKSFS 2022:1).

Krav att bevara ädellövskog och undantag därifrån

Allmänna råd till 25 § skogsvårdslagen

Undantag från 25 § första stycket skogsvårdslagen (1979:429) bör kunna medges, om ädellövskogen växer på för sådan skog olämplig mark och det inte kan anses vara av särskilt intresse från naturvårdssynpunkt att ädellövskogen bevaras. Undantag bör även kunna medges, om ädellövskogen är av mindre intresse från naturvårdssynpunkt. Mindre intresse från naturvårdssynpunkt kan föreligga om skogen har lågt värde för växt- och djurlivet, landskapsbilden och friluftslivet. Vid denna bedömning bör hänsyn tas till beståndets storlek, vegetationstyp och läge i förhållande till andra ädellövskogar.

Undantag bör vidare kunna medges, om nyplantering av ädellövskog har gett dåligt resultat på nedlagd jordbruksmark.

Om ny skog anlagts med andra trädslag än ädla lövträd, kan beståndet på grund av ett rikligt lövuppslag komma att omfattas av 23 § skogsvårdslagen. Undantag bör då kunna medges för hjälpplantering eller röjning som leder till att beståndet upphör att vara ädellövskog.

Om Skogsstyrelsen beslutar att ny ädellövskog ska anläggas på ett annat ställe inom brukningsenheten, bör den nya skogen vara av samma storleksordning som den skog som upphör att vara ädellövskog. (SKSFS 2022:1).

Tillstånd till avverkning i ädellövskog

1 § Ansökan om avverkningstillstånd och redovisning av vad sökanden avser att göra för att tillgodose naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen ska göras på en särskild blankett som tillhandahålls av Skogsstyrelsen på myndighetens webbplats och hos myndigheten.

Ansökan om avverkningstillstånd kan också göras via de digitala tjänster som Skogsstyrelsen tillhandahåller för sådan ansökan. (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 27 § skogsvårdslagen

I samband med att avverkningstillstånd meddelas kan Skogsstyrelsen besluta att avverkningen ska ske genom successiv utglesning eller att i anläggningen av ny ädellövskog ska ingå t.ex. skärm av annat trädslag, hyggesrensning, markberedning, skogsodling och åtgärder till skydd mot vilt. I beslutet kan också anges inom vilken tid åtgärderna ska vara utförda.

6 kap. Åtgärder mot skadliga insekter

Generella regler

1 § För tillämpningen av föreskrifterna i detta kapitel har landet delats in i områdena Norr och Söder.

Med område Norr avses Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län samt Transtrands, Särna och Idre distrikt i Dalarnas län.

Med område Söder avses Gävleborgs län, Dalarnas län utom Transtrands, Särna och Idre distrikt samt alla län söder därom.

Med distrikt avses den indelning av Sverige som anges i förordning (2015:493) om distrikt, och som baseras på den territoriella församlingsindelning som fanns den 31 december 1999. (SKSFS 2019:1).

2 § Föreskrifterna i detta kapitel gäller även på mark som inte är skogsmark. De gäller dock inte

1. i fjällnära skog enligt avgränsningen i Skogsstyrelsens föreskrifter (SKSFS 1991:3) om gränserna för fjällnära skog,
2. skadad skog på skogligt impediment. Med begreppet skogligt impediment avses detsamma som anges i definitionen i 2 § skogsvårdslagen (1979:429),
3. skog inom område som omfattas av naturvårdsavtal enligt 7 kap. 3 § jordabalken, om ett syfte med avtalet är att gynna förekomsten av död ved,
4. stubbar, högstubbar och stubbvältor.

3 § Med skogsindustri avses i dessa föreskrifter fast anläggning för bearbetning eller förbränning av virke.

4 § Med rått barrvirke avses i dessa föreskrifter och allmänna råd färskt stamvirke som är lämpligt som yngelmaterial för skadliga insekter.

Allmänna råd till 6 kap. 4 §

Vid bedömningen av om ännu inte angripet stamvirke är lämpligt som yngelmaterial för åttatandad barkborre och större mägborre kan ledning erhållas av innerbarken. Vit innerbark innebär normalt att stamvirke eller träddelar är lämpligt som yngelmaterial. Brun innerbark eller vit innerbark i smalare remsor än 4 cm innebär däremot att stamvirke eller träddelar inte är lämpligt som yngelmaterial för dessa insekter. Detta allmänna råd är inte tillämpligt på sextandad barkborre.

5 § Med stamvirke avses i dessa föreskrifter och allmänna råd hela eller delar av trädstammar, oavsett tilltänkt användningsområde.

6 § Med skadliga insekter avses i dessa föreskrifter och allmänna råd större mägborre, åttatandad barkborre och sextandad barkborre.

7 § Bestämmelserna gäller endast gran av släktet *Picea* med stamdiameter över 10 cm på bark, samt tall av arten *Pinus sylvestris* med skorp bark. (SKSFS 2022:1).

8 § Med skorp bark avses i dessa föreskrifter och allmänna råd långsgående oregelbundna fåror i uppsprucken gråaktig bark på nedre delen av tallstammar.

9 § Om det finns särskilda skäl, får Skogsstyrelsen medge undantag från föreskrifterna i detta kapitel.

Rått barrvirke som kan tjäna som yngelmaterial för skadliga insekter

10 § När mer än 5 m³sk rått barrvirke avsiktligt eller oavsiktligt skadats inom ett hektar genom storm, snöbrott, avverkning, röjning eller på annat sätt, ska den volym skadat rått barrvirke som överstiger 5 m³sk utforslas eller göras otjänlig som yngelmaterial för skadliga insekter före de tidpunkter som anges under rubriken "Lagring av stamvirke". (SKSFS 2022:1).

Lagring av stamvirke

11 § Inom område Norr får rått barrvirke som avverkats före den 15 juni inte lagras efter den 15 juli. För gran gäller dessutom att rått stamvirke som avverkats under tiden 15 juni till 15 juli inte får lagras efter den 15 augusti.

12 § Inom område Söder får rått barrvirke som avverkats före den 1 juni inte lagras efter den 1 juli. För gran gäller dessutom att rått stamvirke som avverkats under juni månad inte får lagras efter 1 augusti, samt att rått stamvirke som avverkats under juli månad inte får lagras efter 1 september.

13 § Bestämmelserna i 11 och 12 §§ gäller dock inte

1. rått barrvirke som före insekternas svärmning behandlas så att det inte kan tjäna som yngelmaterial för skadliga insekter,
2. då åtgärder vidtas efter insekternas svärmning så att inte någon ny generation av skadliga insekter kan lämna barrvirket,
3. rått tall- respektive granvirke som i område Norr den 15 juli eller i område Söder den 1 juli lagras i terminal som omfattar minst 5 000 m³f tall- respektive granvirke,
4. virke som lagras vid skogsindustri. (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 6 kap. 13 §

Rått barrvirke kan behandlas så att det inte kan tjäna som yngelmaterial för skadliga insekter eller så att någon ny insektsgeneration inte kan lämna virket t.ex. genom att:

- *Rått barrvirke avbarkas helt medan det ännu finns vita yngelstadier (larver eller puppor) av barkborrar under barken.*
- *Rått barrvirke avbarkas eller att barken trycks sönder mekaniskt senast i samband med de skadliga insekternas svärmning så att minst 80 % av barkytan inte längre är duglig som yngelsubstrat för de skadliga insekterna.*
- *De tre översta lagren i en välta med rått barrvirke av gran täcks med överdrag eller en välta med rått barrvirke av tall täcks helt. Täckningen bör göras före de skadliga insekternas svärmning för att nå önskad effekt. Täckning kan ske med sådant virke eller avverkningsrester som inte är tjänligt som yngelmaterial för de skadliga insekterna.*

- *De tre översta lagren i en välta med rått barrvirke av gran, som lagts i välтан före de skadliga insekternas svärmning, transporteras till skogsindustri eller terminal efter svärmningen men senast det datum då lagringsförbud inträder, eller behandlas på ett sätt som förhindrar kläckningen av en ny generation skadliga insekter. Exempel på sådan behandling kan vara flisning eller barkning.*
- *Rått barrvirke med skadliga insekter flisas. Detta utförs före det datum då lagringsförbud inträder och är särskilt lämpligt vid lagring av rått barrvirke som avses att lagras torrt.*
- *Rått barrvirke bevattnas. Rått barrvirke av tall bör bevattnas minst två veckor och rått barrvirke av gran minst fyra veckor före de tidpunkter då lagringsförbud inträder för obehandlat barrvirke. Bevattningen bör pågå i minst åtta veckor och omfatta minst 50 mm vatten per dygn.*
- *Rått barrvirke behandlas med insekticider senast i samband med insekternas svärmning. Sådan behandling bör ske endast om ingen av de ovan angivna skogsskyddsåtgärderna kan vidtas. (SKSFS 2017:1).*

14 § Med lagring avses i dessa föreskrifter och allmänna råd att rått barrvirke lämnas kvar inom avverkningsområdet eller att det lagras längs bilväg eller på annan plats.

Bekämpning av granbarkborre i vissa områden

15 § Åtgärder ska, enligt vad som anges nedan, vidtas för bekämpning av granbarkborre inom

- Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Värmlands, Örebro och Västmanlands län,
- Skåne län: Osby, Östra Göinge, Bromölla, Kristianstads, Hörby, Höör, Hässleholms, Perstorps, Klippans, Örkelljunga och Ängelholms kommuner,
- Västra Götalands län: Essunga, Grästorps, Vara, Falköpings, Tidaholms, Hjo, Tibro, Skövde, Skara, Lidköping, Götene, Mariestads, Gullspångs, Töreboda och Karlsborgs kommuner. (SKSFS 2020:1).

16 § Vad som föreskrivs nedan gäller inom i 15 § angivna områden utöver vad som gäller enligt 1-14 §§.

17 § *har upphävts genom (SKSFS 2012:2).*

Skadad skog

18 §¹⁹ När mer än 3 m³sk råa granar inom ett hektar skadats före den 1 juni genom storm, snöbrott, brand eller på annat sätt, ska den volym som överstiger 3 m³sk forslas till terminal, skogsindustri eller göras otjänlig som yngelmateriel för granbarkborrar senast den 1 juli. Om skadan inträffat från och med 1 juni till och med 15 september ska ovan nämnda åtgärder ske senast inom 5 veckor från skadetidpunkten. (SKSFS 2020:1).

¹⁹ Senaste lydelse SKSFS 2020:1.

Virkeslagring

19 § Rått granvirke, oavsett diameter, som inte omfattas av 20 § och som avverkats före den 1 juni ska senast den 1 juli samma år forslas till terminal, skogsindustri eller göras otjänligt som yngelmaterial. För rått granvirke som avverkats under juni månad ska ovannämnda åtgärder ske senast den 1 augusti och för rått granvirke som avverkats under juli månad ska ovannämnda åtgärder ske senast den 1 september samma år. (SKSFS 2020:1).

Åtgärder när insektsangrepp har skett

20 § Har råa granar, såväl stående och liggande träd som avverkat virke, utsatts för angrepp av granbarkborre får Skogsstyrelsen besluta att skogsmarkens ägare eller annan som förfogar över skog eller virke senast den 1 juli, eller om angreppet skett från och med 1 juni till och med 15 september vid tidpunkt som Skogsstyrelsen bestämmer, ska ha avverkat angripna träd och ha transporterat allt angripet virke till terminal, industri eller behandlat det så att någon ny insektsgeneration inte kan lämna virket (sök- och plockmetoden). Detta gäller inte träd och virke som uppenbart saknar betydelse som yngelmaterial för granbarkborre.

Om det av särskilda skäl behövs av hänsyn till lokala förhållanden får Skogsstyrelsen besluta att åtgärderna ska vara vidtagna vid andra tidpunkter än de nämnda. (SKSFS 2020:1).

Utförandet av vissa avverkningar

21 § Avverkningen ska utföras så att bekämpningen inte försvåras. Om det behövs för att motverka ytterligare insektsangrepp, får Skogsstyrelsen besluta att avverkningar inom bekämpningsområdet ska ske på en tid eller ett sådant sätt som inte försvårar bekämpningen. (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 6 kap. 21 §

Där det lokalt finns särskilt stor risk för angrepp av granbarkborre bör inte råa granar med en diameter över 15 cm på bark med undantag för högstubbar lämnas kvar på hygget vid föryngringsavverkning. Granar av stor betydelse för naturvården bör dock lämnas.

7 kap. Hänsyn till naturvården, kulturmiljövården och rennäringen

Allmänt

1 §²⁰ Dessa föreskrifter om den hänsyn som ska tas till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen gäller vid all skötsel av skog på mark som omfattas av skogsvårdslagen (1979:429).

Föreskrifterna i detta kapitel ska inte gälla skötsel av skog på mark som disponeras av universitet, högskola eller annan forskningsinstitution under en tid av minst 10 år för vetenskapliga ändamål. (SKSFS 2022:1).

²⁰ Senaste lydelse SKSFS 2015:2.

Allmänna råd till 7 kap. 1 §

Med skötsel av skog bör avses avverkning, hyggesbehandling, beståndsanläggning, beståndsvård, uttag av skogsbränsle, skogsbil- och traktorvägar, bas- och stickvägar, skogsgödsling, skogsmarkskalkning, avlägg och andra skogsbruksåtgärder.

Den hänsyn i form av t.ex. kvarlämnande träd, trädsamlingar och döda träd som tagits i samband med skötsel av skog bör skyddas vid kommande åtgärder.

När det finns möjligheter att i skogsskötseln efterlikna naturliga eller äldre kulturbetingade störningar i skogen, bör dessa möjligheter beaktas.

Skogsstyrelsen har meddelat allmänna råd till 7 kap. 26 § för användning av kvävegödselmedel på skogsmark. Dessa allmänna råd bör vara tillämpliga för såväl mineralgödsel som organiska gödselmedel.

2 § Med uttrycket skador ska förhindras eller begränsas avses i föreskrifterna att skador ska förhindras helt, om det är möjligt utan att den pågående markanvändningen avsevärt försvåras, eller i annat fall begränsas så långt det är möjligt inom denna ram.

Allmänna råd till 7 kap. 2 §

Den markanvändning som avses i föreskrifterna bör avse markanvändningen inom berörd del i enlighet med 31 kap. miljöbalken. (SKSFS 2022:1).

3 § Allmänna hänsynsregler finns i 2 kap. miljöbalken. (SKSFS 2022:1).

4 § Om det finns särskilda skäl, får Skogsstyrelsen medge undantag från föreskrifterna i detta kapitel.

5 § *har upphävts genom (SKSFS 2013:2).*

6 § *har upphävts genom (SKSFS 2013:2).*

Trädslagsblandning

7 § Vid skötsel av skog ska inslag av växtplatsens naturligt förekommande trädslag behållas och ges förutsättningar att utvecklas väl. Om förekomsten av vissa sådana trädslag är obetydlig, ska ett ökat inslag eftersträvas.

Allmänna råd till 7 kap. 7 §

Inslag av naturligt förekommande trädslag kan ökas genom att utnyttja och vårda befintligt uppslag av föryngring, särskilt där förhållandena är gynnsamma för detta, exempelvis i fuktiga partier och i zoner mot impediment, vatten, jordbruksmark och bebyggelse.

Träd, trädsamlingar och döda träd

8 § Vid all avverkning ska av hänsyn till arter, kulturmiljön och landskapsbilden buskar och enstaka träd, trädsamlingar och döda träd lämnas kvar. (SKSFS 2013:2).

Allmänna råd till 7 kap. 8 §

Exempel på träd, buskar och döda träd som bör lämnas kvar är;

- äldre vindfällen, högstubbar och torrakor,
- äldre träd invid ägogränser och myrstackar,
- äldre lövträd i barrskog som t.ex. ek, bok, asp, sälg och björk,
- hassel, lind, lönn, ask och alm,
- ovanliga träd och buskar, t.ex. idegran, lundalm, vresalm, getapel, tibast och hagtorn,
- genetiskt märkliga träd, t.ex. ormgran och flikbladig björk,
- levande eller döda träd, stubbar och lågor med öppna brandljud,
- biologiskt värdefulla träd som kan utgöra livsmiljö eller boplats för skyddsvärda arter och med koppling till tidigare trädgeneration t.ex. gamla tallar, granar, lövträd,
- bärande träd, vårdträd, kulturväxter som t.ex. träd och buskar till prydnad och hushållning samt träd som tidigare hamlats liksom äldre vidkroniga träd i igenvuxna kulturmarker,
- träd med namn, tradition och/eller spår av äldre kultur, t.ex. träd med ristningar eller barktäkt.

En viss andel av både gran- och tallstubbar samt samtliga stubbar av lövträd bör lämnas vid stubbskörd.

Framtida miljövärden kan utvecklas och främjas genom att koncentrera åtgärder som högkapning, stamläggning och ringbarkning samt genom att ställa träd gruppvis på utvalda utvecklings- eller hänsynsytor.

När trädgrupper lämnas på hyggesytan bör de för att minska risken för stormfällning efter avverkning i möjligaste mån sparas intill stormkänsliga träd med höga värden.

Inom områden som inte påverkats av kalavverkning och som därför varit kontinuerligt trädbevuxna under flera trädgenerationer bör buskar och träd eller trädsamlingar lämnas kvar på så sätt att den ekologiska kontinuiteten så långt som möjligt bevaras.

Inom områden som har betydelse för landskapsbild, rekreation, friluftsliv och turism och inom områden som har estetiska värden bör träd eller trädsamlingar lämnas kvar så att dessa värden så långt som möjligt bevaras. (SKSFS 2022:1).

9 § När det finns grova lövträd, ovanliga trädslag, träd av mycket hög ålder, döende och döda träd, hålträd, boträd och träd som kan utvecklas till boträd samt kulturpåverkade träd, ska i första hand sådana träd lämnas kvar.

Hyggen

10 § Hyggens storlek och utläggning ska anpassas till natur- och kulturmiljön. En begränsning av hyggens storlek ska eftersträvas.

Allmänna råd till 7 kap. 10 §

Anpassningen av ett hygges storlek och utläggning bör ske bl.a. med hänsyn till omgivande skog, markegenskaper, hydrologi, terrängförhållanden och rekreativvärden. På finjordsrika marker, vid kraftig lutning eller på blöta/fuktiga marker bör mindre hyggen eftersträvas.

Storleken är även beroende av i vilken utsträckning träd och trädsamlingar lämnas kvar på hygget. Mellan två större hyggen inom en brukningsenhet bör det finnas skog som utgör minst en behandlingsenhet eller ett större skogsklätt impediment. I annat fall bör ett nytt hygge inte tas upp förrän skogen på det äldre hygget lämnat plantskogsstadiet.

Anpassningen till natur- och kulturmiljön underlättas vid samverkan över fastighetsgränserna.

Nära tätorter och i skärgårdar är det särskilt angeläget att hyggesstorleken begränsas.

Skogsbilvägar och traktorvägar

11 § Med skogsbilväg avses här en väg huvudsakligen avsedd för skogsbrukets behov där virkestransport kan ske med lastbil.

12 § Med traktorväg avses här en iordningställd väg av varaktig beskaffenhet huvudsakligen avsedd för skogsbrukets behov där virkestransport kan ske med terränggående motorfordon, men inte med lastbil.

13 § När skogsbilvägar och traktorvägar byggs, ska skador förhindras eller begränsas på natur- och kulturmiljön.

Allmänna råd till 7 kap. 13 §

Skogsbilvägar bör samordnas över fastighetsgränser. Vid planeringen bör flera alternativa vägsträckningar övervägas. Sträckningen bör anpassas till terrängen. Väggtan bör inte göras bredare än nödvändigt. Vägens skärningsslänter och bankhöjder bör begränsas. Vägar bör inte anläggas i direkt anslutning till sjöstränder, vattendrag, hänsynskrävande biotoper, kulturlämningar och allmänt nyttjade stigar. Grävning i våtmark bör undvikas.

14 § Passager över vattendrag ska utformas så att vandringshinder för vattenlevande organismer inte uppstår och att vattendraget behåller sin naturliga botten.

15 § Bestämmelser om vattenverksamhet finns i 11 kap. miljöbalken. (SKSFS 2022:1).

16 § Vägdiken ska utformas så att de inte ansluter direkt till vattendrag eller sjö, eller åtgärder vidtas så att skadlig slamtransport förhindras.

Hänsynskrävande biotoper, kulturmiljöer och kulturlämningar

17 § Vid all skötsel av skog ska skador i och invid hänsynskrävande biotoper, kulturmiljöer och kulturlämningar i skogen förhindras eller begränsas.

Allmänna råd till 7 kap. 17 §

Exempel på vad som kan vara hänsynskrävande biotoper i skogen är

- örtrika områden längs dråg, bäckar, åar och andra vattendrag,*
- kärr och småvatten,*

- *områden vid källor och källpåverkad mark,*
- *strand- och sumpskogar med naturskogskaraktär,*
- *äldre skog på uddar och mindre öar i hav, sjöar, vattendrag och myrmarker,*
- *raviner, klyftor och blockmarker samt berg- och rasbranter,*
- *äldre hällmarksskog,*
- *äldre sandtallskogar med påtagligt inslag av mycket gamla träd,*
- *naturskogsrester,*
- *yngre brandfält,*
- *äldre trädbestånd med påtagligt stor mängd hänslav eller död ved,*
- *örtrika bestånd på kalkrika marker,*
- *äldre hassellundar,*
- *tidigare åkerholmar som ingår i skogsmark,*
- *brynmiljöer i anslutning till öppen jordbruksmark,*
- *äldre skogsbeten, samt*
- *igenvuxna hagmarker och lövängar som varit trädbevuxna under flera trädgenerationer.*

Med kulturmiljö bör här avses en miljö som historiskt påverkats av människan. Kulturmiljön kan innefatta både enskilda objekt såväl som stora landskapsavsnitt och utgör en del av kulturarvet.

Med kulturlämning bör här avses väl avgränsade lämningar efter människors verksamhet som kan antas ha tillkommit 1850 eller senare och som inte bedöms som fornlämningar, vilka även benämns som övriga kulturhistoriska lämningar.

Exempel på vad som kan vara kulturmiljöer och kulturlämningar i skogen är

- *slåttermysar och översilningsängar inklusive dämmen och kanaler,*
- *husgrunder, övergivna torpställen med inägomark, förvildade trädgårdar och fäbodvallar,*
- *röjningsrösen, stenmurar och äldre färdvägar, stigar med namn och tradition samt rösnings- och ristningar,*
- *kvarnar, sågar, smedjor och anordningar för flottning vid vattendrag,*
- *kolningsanläggningar och tjärframställningsplatser, samt*
- *kulturlämningar efter äldre tiders renskötsel.*

Med skador bör här avses skogsbruksåtgärder som rubbar, tar bort, täcker eller på annat sätt tydligt påverkar kulturmiljöer eller kulturlämningar negativt.

Träd som på grund av vidtagen skötsel av skog riskerar att falla och därmed orsaka skador bör tas bort från kulturlämningar såvida dessa träd inte har mycket höga naturvärden.

Stubbskörd bör inte ske i och invid hänsynskrävande biotoper, kulturmiljöer och kulturlämningar. (SKSFS 2022:1).

18 § För områden och kulturmiljöer (fornlämningar) som omfattas av 7 kap. miljöbalken respektive 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950) gäller nämnda bestämmelser i stället för dessa föreskrifter. (SKSFS 2022:1).

Hänsyn till arter

19 § Skador till följd av skogsbruksåtgärder ska förhindras eller begränsas i livsmiljöer och på substrat där det förekommer prioriterade fågelarter, vilka framgår av bilaga 4, samt arter markerade med N och n i bilaga 1 till artskyddsförordningen (2007:845) eller som betecknas som akut hotade, starkt hotade, sårbara eller nära hotade.

I artskyddsförordningen finns regler om artskydd. (SKSFS 2013:2).

Allmänna råd till 7 kap. 19 §

Med skador bör här även avses avsiktligt dödande, störande, förstörande av ägg eller skadande eller förstörande av djurens fortplantningsområden eller viloplatsler.

Arter som omfattas av artskyddsförordningen eller som betecknas som akut hotade, starkt hotade, sårbara eller nära hotade förekommer ofta i hänsynskrävande biotoper, men också på lokaler som inte påtagligt avviker från omgivande skog, som exempelvis i ädellövskogar, låg- och högörtbarrskogar, kalkmarksskogar och sandbarrskogar.

Information om vilka arter som kan vara akut hotade, starkt hotade, sårbara och nära hotade kan fås bl a från gällande rödlista²¹.

För däggdjur och fåglar infaller fortplantningstiden normalt under perioden den 1 mars–31 juli. För havsörn och kungsörn börjar den känsliga perioden redan omkring den 1 januari. I Västerbottens och Norrbottens län bör havsörn och kungsörn skyddas från störningar mellan den 1 februari och den 31 augusti. Bivråk bör anses störningskänslig till den 31 augusti i hela landet. (SKSFS 2013:2).

Skyddszoner

20 § Med skyddszoner avses här ett område som behövs för att förhindra eller begränsa skadlig inverkan på angränsande miljöer vid skötsel av skog.

21 § Skyddszoner med träd och buskar ska lämnas kvar vid skötsel av skog i sådan utsträckning som behövs av hänsyn till arter, vattenkvalitet, kulturmiljö, kulturlämningar och landskapsbild. (SKSFS 2013:2).

Allmänna råd till 7 kap. 21 §

Exempel på miljöer som kan behöva skyddszoner är områden med hänsynskrävande biotoper, kulturmiljöer och kulturlämningar.

Utformning av skyddszoner med hänsyn till vattenkvalitet samt arter i och kring hav, sjöar, vattendrag, samt blöta marker, t.ex. våtmarker och myrar bör ske utifrån arters känslighet och behov samt mark- och vattenförhållanden. Detta kan t.ex. ske genom att vegetation lämnas kvar för att bibehålla beskuggning och näringsupptag samt stabilisering av mark.

Utformning av skyddszoner med hänsyn till landskapsbild, rekreation och friluftsliv bör ske utifrån upplevelsevärden och med utgångspunkt från de aktiviteter som bedrivs.

Utformning av skyddszoner med hänsyn till arter på fastmark, såsom t.ex. ravinmiljöer och risbon, bör ske utifrån arters eller miljöers egenskaper t.ex. genom att säkerställa beskuggning eller solinstrålning, samt att motverka kanteffekter.

Utformning av skyddszoner med hänsyn till kulturmiljöer och kulturlämningar bör ske utifrån t.ex. kulturarvet och upplevelsevärdet. Detta kan t.ex. ske genom att körning, markberedning och plantering undviks. (SKSFS 2022:1).

²¹ Rödlistan arbetas fram av Artdatabanken, ca vart femte år, men beslutas av Naturvårdsverket.

22 § Vid skogsplantering på nedlagd jordbruksmark ska en skyddszon utmed sjöar, vattendrag, hänsynskrävande biotoper, kulturmiljöer och öppen jordbruksmark samt bebyggelse lämnas oplanterad eller planteras med lövträd. (SKSFS 2022:1).

Mark och vatten

Allmänt

23 § Skador till följd av skötsel av skog ska förhindras eller begränsas på mark och vatten.

24 § Vid skötsel av skog ska skadligt näringsläckage och skadlig slamtransport till sjöar och vattendrag förhindras och vattenkvaliteten bibehållas eller förbättras.

Virke som tillfälligt lagts i vattendrag och diken för överfart ska tas bort. Vattendrag och diken ska rensas från skadliga röjnings-, hyggesrensings- och avverkningsrester.

Vid användning av bekämpningsmedel, drivmedel eller oljor ska det ske så att skador på miljön förhindras. (SKSFS 2022:1).

Allmänna råd till 7 kap. 24 §

Med bibehållen eller förbättrad vattenkvalitet bör avses sådana fall där de av vattenmyndigheterna fastställda miljökvalitetsnormerna för vatten följs.

Vid användning av ämnen för produktionshöjning eller kompensation av biomassa uttag bör inte tillförsel av tungmetaller och andra skadliga ämnen överstiga det som normalt förs bort vid uttag av biomassa. (SKSFS 2022:1).

25 § Framkomligheten på allmänt nyttjade stigar, stigar av kulturhistoriskt intresse samt permanenta spår och leder får inte försvåras genom att röjnings-, hyggesrensings- eller avverkningsrester lämnas eller att gräv- eller körskador förorsakas. Markberedning och plantering får inte utföras på sådana stigar och leder. (SKSFS 2022:1).

Kvävegödsling

26 § När skogsgödsling utförs ska det ske så att skador förhindras eller begränsas. (SKSFS 2013:2).

Allmänna råd till 7 kap. 26 §

²² 1. Allmänt

Dessa allmänna råd bör tillämpas på konventionell användning av kvävegödselmedel.

Med konventionell användning av kvävegödselmedel avses att:

- *det gödslade beståndet utgörs av frisk, välsluten gallringsskog, äldre skog (ännu inte slutavverkningsmogen) eller slutavverkningsmogen skog,*

²² Senaste lydelse SKSFS 2015:3.

- maximalt 200 kg kväve per hektar i form av mineralgödselmedel tillförs vid ett och samma tillfälle,
- det ska gå minst 8 år till omgödsling sker eller 10 år till föryngringsavverkning.

Med kvävegödselmedel avses i dessa allmänna råd kalkkammonsalpeter, d.v.s. handelsgödselmedel som innehåller kväve, kalcium och magnesium och där kväve är det viktmissigt dominerande näringsämnet.

Dessa allmänna råd bör även tillämpas vid användning av organiska kvävegödselmedel, vad avser maximala givor för kväve i skilda områden, samt marker och områden som inte bör kvävegödsas. Andra restriktioner för användning av gödselmedel, t.ex. avseende innehåll av skadliga ämnen, behandlas inte i dessa allmänna råd.

De begränsningar som anges i dessa allmänna råd gäller inte gödsling för forsknings- och försöksverksamhet eller för att förbättra marktillståndet efter matjords- eller grustäkt.

Nedanstående begränsningar bör iaktas för att minimera risken för att kvävegödsling ska bidra till:

- försumning av vatten och mark,
- kväveutlakning och kraftigt förhöjda halter av oorganiskt kväve i yt- och grundvatten,
- en riskabelt stor uppbyggnad av markens kväveförråd,
- utslagning eller störning av särskilt känsliga arter,
- skador på forn- och kulturlämningar.

2. Begränsningar i olika delar av landet

Inom område 1 bör skogsgödsling med kvävegödselmedel på fastmark inte ske.

Område 1 omfattar

- Gotlands, Blekinge, Skåne och Hallands län,
- delar av Jönköpings län (Gislaved, Gnosjö, Jönköping, Mullsjö, Nässjö, Sävsjö, Vaggeryd och Värnamo kommun),
- delar av Kronobergs län (Alvesta, Lessebo, Ljungby, Markaryd, Tingsryd, Växjö och Älmhult kommun),
- delar av Kalmar län (Borgholm, Emmaboda, Mörbylånga och Torsås kommun), och
- delar av Västra Götalands län (Ale, Alingsås, Bollebygd, Borås, Essunga, Falköping, Färgelanda, Göteborg, Herrljunga, Härryda, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Lysekil, Mark, Munkedal, Mölndal, Orust, Partille, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tjörn, Tranemo, Trollhättan, Uddevalla, Ulricehamn, Vårgårda, Vänersborg och Öckerö kommun).

Inom område 2 bör skogsgödsling med kvävegödselmedel på fastmark inte ske. På marker där gran är det dominerande trädslaget och där grenar och toppar, inklusive barr, skördats eller planeras att skördas i samband med föryngringsavverkning, kan dock skogsgödsling ske med maximalt 150 kg kväve per hektar under en skogsgeneration.

Område 2 omfattar

- Östergötlands län,
- delar av Jönköpings län (Aneby, Eksjö, Habo, Tranås och Vetlanda kommun),
- delar av Kronobergs län (Uppvidinge kommun),

- delar av Kalmar län (Hultsfred, Högsby, Kalmar, Mönsterås, Nybro, Oskarshamn, Vimmerby och Västervik kommun), och
- delar av Västra Götalands län (Bengtstors, Dals-Ed, Grästorp, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Lidköping, Mariestad, Mellerud, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Töreboda, Vara och Åmål kommun).

Inom område 3 bör skogsgödsling på fastmark inte utföras med mer än totalt 300 kg kväve per hektar under en skogsgeneration.

Område 3 omfattar

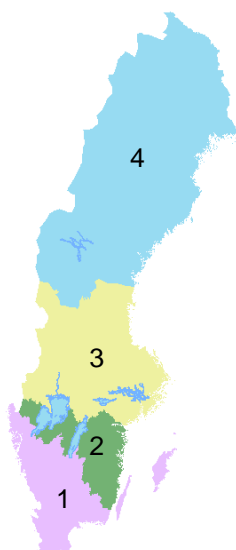
- Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Värmlands, Örebro, Västmanlands, Dalarnas och Gävleborgs län.

Inom område 4 bör skogsgödsling på fastmark inte utföras med mer än totalt 450 kg kväve per hektar under en skogsgeneration.

Område 4 omfattar

- Jämtlands, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Områdesindelning för begränsning av skogsgödsling

3. Marker som inte bör gödulas

Kvävegödsling av skogsmark bör ståndortsanpassas och inte utföras på följande marker:

- marker med högre ståndortsindex än G 30,
- brunjordar och övergångsjordar med skogstyperna högört och lågört,
- marker med lägre ståndortsindex än T 16,
- torvmarker,
- lavmarker,
- grunda jordar som också är genomsläppliga,
- marker med skenhälla,
- fastmarker med välförmultnat kärrtorvlager,
- utströmningsområden och blöta marker,
- hänsynskrävande biotoper,

- *kulturmiljöer och kulturlämningar där kvävegödsling kan ha en negativ påverkan på de värden som ska skyddas.*

Lavmarker är ståndorter där lavarna upptar mer än 25 % av bottenskiktet och innefattar markvegetationstyperna lavtyp och lavrik typ. Grunda jordar är marker med riklig hållförekomst eller med genomsnittligt jorddjup mindre än 25 cm. Med jorddjup avses här avstånd från markytan till berggrund. Till genomsläppliga jordar räknas sedimentjordar från grovsand och grövre markttextur samt sandig morän och grövre jordarter. Torvmark är jordar med minst 30 cm tjockt humusskikt.

4. Områden inom vilka kvävegödsling inte bör ske samt skyddszoner till dessa

Vid skogsgödsling bör gödselmedel inte spridas över de områden som anges i nedanstående tabell. Dessutom bör ogödslade skyddszoner lämnas mot sådana områden. Mindre avvikelser kan dock tolereras inom skyddszonen dock högst motsvarande 10 kg gödselmedel per hektar.

Gödselmedel bör inte spridas över	Skyddszonens minsta bredd i meter
<i>Sjö och vattendrag som är vattenförande året runt</i>	<i>25</i>
<i>Våtmarker med mycket höga eller höga natur- och kulturvärden (motsvarande klass 1 och 2 i våtmarks- och sump-skogsinventeringen)</i>	<i>25</i>
<i>Formellt skyddad mark</i>	<i>25</i>
<i>Hänsynskrävande biotoper</i>	<i>25</i>

Dessutom bör en gödslingsfri zon på 25 meter lämnas mot tomtmark och på 10 meter mot annans mark och väg. För vattendrag som inte är vattenförande året runt, samt vattenförande diken, bör gödsling utföras så att gödselmedel inte hamnar i vattendraget eller diket.

Med formellt skyddad mark avses i dessa allmänna råd områden som omfattas av bestämmelserna i 7 kap. miljöbalken, exempelvis naturreservat, biotopskydd och vattenskyddsområde, samt områden med naturvårdsavtal. Skogsgödsling inom eller i anslutning till Natura 2000-områden får inte, utan länsstyrelsens tillstånd, på ett betydande sätt påverka miljön inom det avgränsade området.

5. Anpassning av spridningen inom heterogena områden

Vid spridning av gödselmedel över heterogena områden med partier som inte bör gödslas bör spridningsmetoderna anpassas så att spridning över sådana partier undviks.

6. Tidpunkt för spridningen

Spridning av kvävegödselmedel bör inte ske:

- *då väderleksförhållanden i kombination med mark- och vattenförhållanden gör att risken bedöms vara stor för att tillfört kväve hamnar på olämplig plats,*
- *på tjälad eller snötäckt mark,*
- *vid snösmältning. (SKSFS 2022:1).*

Skogsbränsleuttag och näringskompensation

27 § När träddelar utöver stamvirket tas ut ur skogen ska åtgärder vid behov vidtas så att skador inte uppstår på skogsmarkens långsiktiga näringsbalans och buffringsförmåga mot försurning. Stubbskörd får inte ske i skydds-zoner mot sjöar och vattendrag.

Allmänna råd till 7 kap. 27 §

Tillförsel av mineralnäring, t.ex. aska, bör ske som kompensation vid uttag av träddelar utöver stamvirke, motsvarande mer än ett halvt ton torrsubstans ren ohärdad aska, per hektar och omloppstid. Undantag kan göras om uttaget genomförts inom ett avrinningsområde där uttag av avverkningsrester endast kan överstiga ett halvt ton aska på en liten andel av arealen.

Uttag bör inte ske på starkt försurade marker eller på torvmarker som används för skogsproduktion utan tillförsel av mineralnäring. Vid användande av aska som näringskompenserande åtgärd bör askans mängd, form och sammansättning samt tidpunkt för åtgärden väljas så att kväveutlakning och förluster av tillförd näring begränsas.

Askans bör ha sitt ursprung i skogsbränsle samt vara stabiliserad och långsamlös. Innehåll av näring, tungmetaller och andra skadliga ämnen bör finnas dokumenterade genom t.ex. ett analysprotokoll. Maximalt 3 ton aska TS (torrsubstans) bör spridas per hektar och 10-årsperiod. Sammantaget under ett bestånds omloppstid bör inte mer än 6 ton aska TS tillföras per hektar.

Näringskompenserande åtgärder bör inte ske närmare än 15 meter mot sjöar, vattendrag, våtmarker, hänsynskrävande biotoper och tomtmark. Mot diken bör näringskompensation inte ske närmare än 10 meter. Näringskompensation bör dessutom inte ske på kulturlämningar då metallföremål, organiskt material och det biologiska kulturarvet kan påverkas negativt.

Stubbskörd bör inte ske på blöt eller fuktig mark eller vid kraftig marklutning. I normalfallet bör stubbskörd inte heller ske på finjordsrik mark. Undantag kan göras för flacka bestånd som inte ligger i anslutning till vatten och där risken för markkompaktering bedöms liten. Åtgärden bör inte heller ske i anslutning till vattentäkter och allmänt nyttjade stigar. Stubbar bör inte skördas i eller invid basvägar. (SKSFS 2022:1).

Terrängkörning och markberedning

28 § Allvarliga körskador ska förhindras.

Allmänna råd till 7 kap. 28 §

Med allvarliga körskador bör avses sådana som

- *leder till en skadlig utförsel av slam till sjöar och vattendrag,*
- *ändrar ett vattendrags sträckning,*
- *orsakar försumpning invid eller dämning av vattendrag,*
- *skadar torvmark i anslutning till sjöar och vattendrag,*
- *påverkar naturvärden i lämnad hänsyn,*
- *försämrar framkomlighet på allmänt nyttjade stigar och leder,*
- *försämrar upplevelsevärdet i allmänt nyttjade friluftsområden, eller*
- *skadar fornlämningar, fornlämningsområden och kulturlämningar.*

Bas- och stickvägar, liksom avlägg bör planläggas och om möjligt förläggas till fastmark. För att förhindra körskador bör marken skyddas genom risning, byggande av kavelbro eller på annat sätt i den omfattning som behövs. Vid korsande av vattendrag eller vattenförande diken bör hjälpmedel, t.ex. virkesbro eller flyttbar bro, samt stockmatta, ris eller kavelbro användas. (SKSFS 2022:1).

29 § Markberedning som orsakar skador ska inte ske i skyddszoner mot sjöar, vattendrag och våtmarker.

Allmänna råd till 7 kap. 29 §

Markberedning bör utföras på ett sådant sätt att skadlig erosion förhindras.

30 § Markberedning ska ske så att kulturlämningar inte skadas. (SKSFS 2022:1).

Diken

31 § Skyddsdikning och rensning av diken ska avslutas innan de når sjöar och vattendrag eller åtgärder vidtas så att skadlig slamtransport förhindras. (SKSFS 2013:2).

Allmänna råd till 7 kap. 31 §

För att förhindra skadlig slamtransport bör rensning ske vid lågvatten och bildat slam fångas upp. Det kan t.ex. ske med hjälp av sedimentationsbassänger, översilningar eller tillfälliga risproppar.

Rensning av diken bör utföras så att skadlig erosion och markskador i anslutning till diket förhindras. Det kan t.ex. ske genom val av teknik och tidpunkt för åtgärden.

32 § Bestämmelser om dikesrensning finns i 11 kap. 15 § miljöbalken. (SKSFS 2022:1).

33 § Med skyddsdikning avses i dessa föreskrifter detsamma som i 15 § skogsvårdsförordningen (1993:1096).

Skyddsdikning får inte utföras så att grundvattennivån blir lägre än före avverkningen. Dikenas djup ska begränsas och dikena ska lämnas att växa igen efter att de uppfyllt sitt syfte. (SKSFS 2015:3).

Allmänna råd till 7 kap. 33 §

Behovet av skyddsdikning kan, där förhållandena så medger, minskas genom att en busk- eller trädskärm lämnas kvar, genom att markberedning sker i form av högläggning eller genom att skyddsdikning kombineras med dessa åtgärder.

På erosionsbenägna marker bör skyddsdikning undvikas. Skyddsdiken bör anpassas så att flödet blir långsamt. Skyddsdiken bör inte vara djupare än 0,5 meter. (SKSFS 2022:1).

Prioritering av hänsyn

33 a § En prioritering får endast göras om det inte är möjligt att inom intrångsbegränsningen ta all den hänsyn till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen som krävs under 7 kap. dessa föreskrifter.

Vid förekomst av prioriterade fågelarter enligt bilaga 4 eller arter som är markerade med N eller n på bilaga 1 till artskyddsförordningen (2007:845) ska hänsynen anpassas till arternas särskilda behov.

För att bevara livsmiljöer, vilda djur, växter²³ samt vilda fåglar²⁴ och för att bibehålla eller förbättra vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag²⁵ ska följande prioriteras.

- hänsynskrävande biotoper
- gamla och/eller grova träd, äldre döda träd, samt äldre lövträd i barrdominerade bestånd
- skyddszoner mot sjöar och vattendrag. (SKSFS 2013:2).

Återställande efter skada

34 § Om föreskrifterna inte har följts ska återställningsåtgärder vidtas där det är möjligt och återställandet inte innebär en negativ påverkan på naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen. (SKSFS 2022:1).

Hänsyn till rennäringen

Allmänna råd till 31 § skogsvårdslagen

Allmänt

Dessa allmänna råd avser skogsbrukets hänsynstagande till rennäringen inom de områden där renskötsel enligt 3 § rennärlingslagen (1971:437) får bedrivas (renskötselområdet).

Samråd

Inom renskötselområdet bör även utanför året-runt-markerna samråd hållas årligen mellan samebyar och större skogsägare med återkommande skogsbruksåtgärder. Samrådet bör ske på motsvarande sätt som anges i 4 kap. 4 § i dessa föreskrifter samt tillhörande allmänt råd.

Föryngringsavverkning

För att sammanhängande betesområden årligen ska finnas tillgängliga för varje sameby bör koncentration av hyggen undvikas.

Inom flyttleder inklusive svåra passager samt rastbeten är det särskilt viktigt att hänsyn tas. Föryngringsavverkning bör utföras så att påverkan på flyttledens funktion begränsas. Detta kan t.ex. innebära att trädvegetation sparas i lämplig bredd upp till 100 meter i kanten av en myr.

²³ Miljöbalken (1998:808) och skogsvårdslagen (1979:429).

²⁴ Artskyddsförordningen (2007:845).

²⁵ Miljöbalken (1998:808) och förordning (2004:660) om förvaltning av kvalitén på vattenmiljön.

Områden med arbetshagar och liknande anordningar, som traditionellt har utnyttjats för renskötseln, bör undantas från föryngringsavverkning till dess avtal om ersättningsanläggning träffats enligt bestämmelserna i rennäringslagen.

Inom uppsamlingsområden bör föryngringsavverkning ske planmässigt så att negativ påverkan på områdenas funktion begränsas.

I områden med viktig hänglavsförekomst bör en samplanering mellan skogsbruket och rennäringen ske så att tillgången på hänglav kan utnyttjas under en längre tidsperiod.

Kvarlämnande av trädsamlingar

Vid föryngringsavverkning i hänglavsbärande skog bör trädsamlingar sparas inom och/eller i anslutning till hygget som spridningskällor för hänglav.

Beståndsanläggning

Markberedning som behövs för att trygga återväxten av skog bör ske med minsta möjliga påverkan på marker med lavinslag. På marker där lavar täcker 10–25 % av bottenskiktet bör markberedning påverka högst 40 % av markytan. På marker där lavar täcker mer än 25 % av bottenskiktet bör markberedning påverka högst 20 % av markytan.

När markberedning utförs bör den om möjligt ske med en riktning så att framkomligheten vid flyttning och samling av renar inte försvåras.

Skogsbilvägar

Skogsbrukets vägnätsplanering bör ske efter samråd med berörda samebyar för att undvika sönderstyckning av betesområden och svårigheter att hålla renarna samlade vid betet. (SKSFS 2022:1).

8 kap. Tillsyn²⁶

Allmänna råd till 36 § skogsvårdslagen

Med förhållandevis dyra återväxtåtgärder bör avses sådd och plantering.

Med större omfattning bör avses minst 3 årsarealer och minst 5 hektar.

Med årsareal avses här den betydelse begreppet har i 3 kap. 10 § andra stycket i dessa föreskrifter. (SKSFS 2022:1).

Avgifter

1 § För förhandsbeslut enligt 13 § skogsvårdslagen (1979:429) ska den som begärt beslutet betala en avgift som motsvarar full kostnadstäckning för Skogsstyrelsens handläggning av ärendet. (SKSFS 2022:1).

Dessa föreskrifter²⁷ träder i kraft den 1 april 2022.

²⁶ Senaste lydelse SKSFS 2011:7.

²⁷ SKSFS 2022:1.

På Skogsstyrelsens vägnar

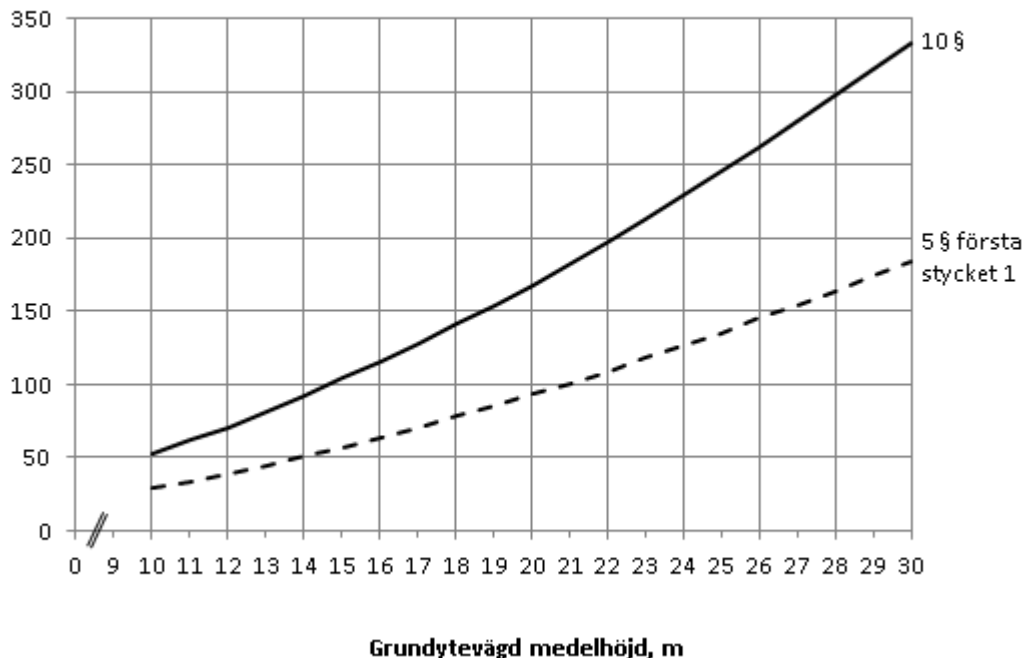
HERMAN SUNDQVIST

Bert Krekula
(Tillsynsenheten)

Bilaga 1 – Virkesförrådsdiagram

Se allmänna råd till 5 § första stycket 1 skogsvårdslagen och allmänna råd till 3 kap. 2 §.

Volym, m³ sk/ha

— 10 § skogsvårdslagen

Lägsta virkesförråd efter en avverkning i barrskog som syftar till att främja skogens utveckling.

- - - 5 § första stycket 1 skogsvårdslagen

Virkesförråd i barrskog, björkskog och blandskog av barrträd och björk som anger den nivå där skyldighet att anlägga ny skog normalt inträder.

Med barrskog avses bestånd som till minst 7/10 består av tall och/eller gran. Med björkskog avses bestånd som till minst 7/10 består av björk. Med blandskog av barrträd och björk avses bestånd som till minst 7/10 består av sådana trädslag.

(SKSFS 2022:1)

Bilaga 2 – Tabeller

Tabell 1. Se 2 kap. 9 §. För skog där minst hälften av antalet huvudplantor/huvudstammar består av barrträd och/eller björk ska det finnas minst så många huvudplantor/huvudstammar som framgår av denna tabell. Vad som avses med huvudplantor och huvudstammar framgår av 2 kap. 8 §.

Ståndortsindex H100	Stamantal/hektar		
	Upp till 1,3 meters höjd	Över 1,3 meters höjd upp till 5 meters höjd	Över 5 meters höjd upp till 10 meters höjd
>18	1 500	1 200	900
≤18	1 000	800	600

(SKSFS 2022:1)

Tabell 2. Se 2 kap. 22 §. Tall. För odling på viss latitud och höjd över havet anges i respektive ruta den sydligaste och den nordligaste tillåtna härkomstlatituden. Alla latitudangivelser avser hela breddgrader, "55" innebär 55°00' till 55°59'.

Höjd över havet för odlingsplats	TALL														
	Härkomstlatituder: För skogsodling tillåtna härkomster														
800-899									62-67						
700-799						60-65	61-66	62-67	63-68	64-68	**				
600-699						60-64	61-66	62-67	63-68	64-68	**	65-66	66-66		
500-599						59-64	60-65	62-67	63-68	64-68	**	65-66	66-66	67-67	
400-499					57-62	58-63	60-65	61-66	62-67	64-67	**	65-66	66-66	67-67	
300-399		55-58	55-59	55-60	56-61	58-63	59-64	60-65	62-67	63-68	65-68	**	66-66	67-67	68-68
200-299		55-58	55-59	55-60	56-61	57-62	58-63	60-65	61-66	62-67	64-67	**	65-66	67-67	68-68
100-199	55-57	55-58	55-59	55-60	56-61	57-62	58-63	59-64	60-65	62-67	63-68	64-68	**	66-66	
0-99	55-57	55-58	55-59	55-60	56-61	57-62	58-63	59-64	60-65	61-66	62-68	64-68	**		
Latitud för odlingsplats	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	

** ingen begränsning för nordligare material

(SKSFS 2022:1)

Tabell 3. Se 2 kap. 21 och 22 §§. Gran. För odling på viss latitud och höjd över havet anges i respektive ruta den sydligaste och den nordligaste tillåtna härkomstlatituden. Alla latitudangivelser avser hela breddgrader, "55" innebär 55°00' till 55°59'.

Höjd över havet för odlingsplats	GRAN														
	Härkomstlatituder: För skogsodling tillåtna härkomster														
800-899										60-64					
700-799							58-62	59-63	60-64	61-65	62-66				
600-699							57-61	58-62	60-64	61-65	62-66	63-67	64-68		
500-599							57-61	58-62	59-63	60-64	62-66	63-67	64-68	65-68	**
400-499						55-60	56-61	57-62	59-63	60-64	61-65	63-66	64-68	65-68	**
300-399		50-57	51-58	53-59	54-60	56-61	57-62	58-63	59-64	61-65	62-66	63-68	65-68	66-68	**
200-299		50-57	51-58	52-59	54-60	55-61	56-62	58-63	59-64	60-65	61-66	63-67	64-68	65-68	**
100-199	50-56	50-57	50-58	52-59	53-60	54-61	56-62	57-63	58-64	60-65	61-66	62-67	64-68		
0-99	50-56	50-57	50-58	51-59	52-60	54-61	55-62	56-63	58-64	59-65	60-66	62-67			
Latitud för odlingsplats	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	

** ingen begränsning för nordligare material

(SKSFS 2022:1)

Tabell 4. Se 3 kap. 3 §. Lägsta tillåtna ålder för förnygringsavverkning i bestånd vars virkesförråd till minst hälften består av tall och/eller gran. Tabellen gäller vid avverkning i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län.

Gran, ståndortsindex	G28	G24	G20	G16	G12
Tall, ståndortsindex	T28	T24	T20	T16	T12
Ålder, år	65	70	80	90	100

(SKSFS 2022:1)

Tabell 5. Se 3 kap. 3 §. Lägsta tillåtna ålder för förnygringsavverkning i bestånd vars virkesförråd till minst hälften består av tall och/eller gran. Tabellen gäller vid avverkning i samtliga län utom i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län.

Gran, ståndortsindex	G36	G32	G28	G24	G20	G16	G12
Tall, ståndortsindex			T28	T24	T20	T16	T12
Ålder, år	45	50	60	65	70	80	90

(SKSFS 2022:1)

Tabell 6. Se 3 kap. 8 §. Det antal år som normalt läggs till åldern vid 1,3 meters höjd för att bestämma totalåldern.

Gran, ståndortsindex	G22+	G16-G20	G12-G14
Tall, ståndortsindex	T22+	T16-T20	T12-T14
Tillägg, år	10	15	20

(SKSFS 2022:1)

Tabell 7. Se 3 kap. 10 §. Arealfaktor för bestämning av högsta tillåtna areal för föryngringsavverkning.

Brukningens enhetens bonitet (m³sk/ha och år)	Arealfaktor	Omloppstid (år)
<4	0,009	110
4-8	0,011	90
>8	0,014	70

(SKSFS 2022:1)

Tabell 8. Se 3 kap. 10 §. Korrektionsfaktor för bestämning av högsta tillåtna areal för föryngringsavverkning.

Arealandel som är äldre än omloppstiden i tabell 7 (%)	Korrektionsfaktor
0-25	1,4
26-50	1,8
51-75	2,2
>75	2,8

(SKSFS 2022:1)

Tabell 9. Se allmänna råd till 2 kap. 5 §. Trädarter som vid olika vegetationstyper och markfuktighetsklasser bör kunna ge en tillfredsställande virkesproduktion.

Bördighet (markvegetationstyp/typväxter)	Markfuktighetsklass		
	Torr	Frisk	Fuktig - Blöt
Mycket god (höögört, lågört, mark utan fältskikt)		Gran ¹ Tall ² Vårtbjörk Asp ³ Klibbal Sibirisk lärk ⁴	Gran ¹ Tall ² Vårtbjörk Glasbjörk Asp ³ Klibbal Sibirisk lärk ⁴
God (grästyper)	Tall ² Gran ¹ Sibirisk lärk ⁴	Gran ¹ Tall ² Vårtbjörk Asp ³ Klibbal Sibirisk lärk ⁴	Gran ¹ Tall ² Vårtbjörk Glasbjörk Asp ³ Klibbal Sibirisk lärk ⁴

Medelgod (blåbär, starr-fräken)	Tall ² Gran ¹ Sibirisk lärk ⁴	Gran ¹ Tall ² Vårtbjörk Asp ³ Sibirisk lärk ⁴	Gran ¹ Tall ² Vårtbjörk Glasbjörk Asp ³ Sibirisk lärk ⁴
Svag (lingon, kråkbär-ljung, fattigris)	Tall ²	Tall ² Gran ¹ Vårtbjörk Sibirisk lärk ⁴	Gran ¹ Tall ² Vårtbjörk Glasbjörk Sibirisk lärk ⁴
Mycket svag (lavtyper)	Tall ²	Tall ²	

¹ **Gran:** Sitkagran och douglasgran bör godtas på motsvarande ståndorter som gran.

² **Tall:** Contortatall bör godtas på motsvarande ståndorter som tall.

³ **Asp:** Poppel och hybridasp bör godtas på motsvarande ståndorter som asp.

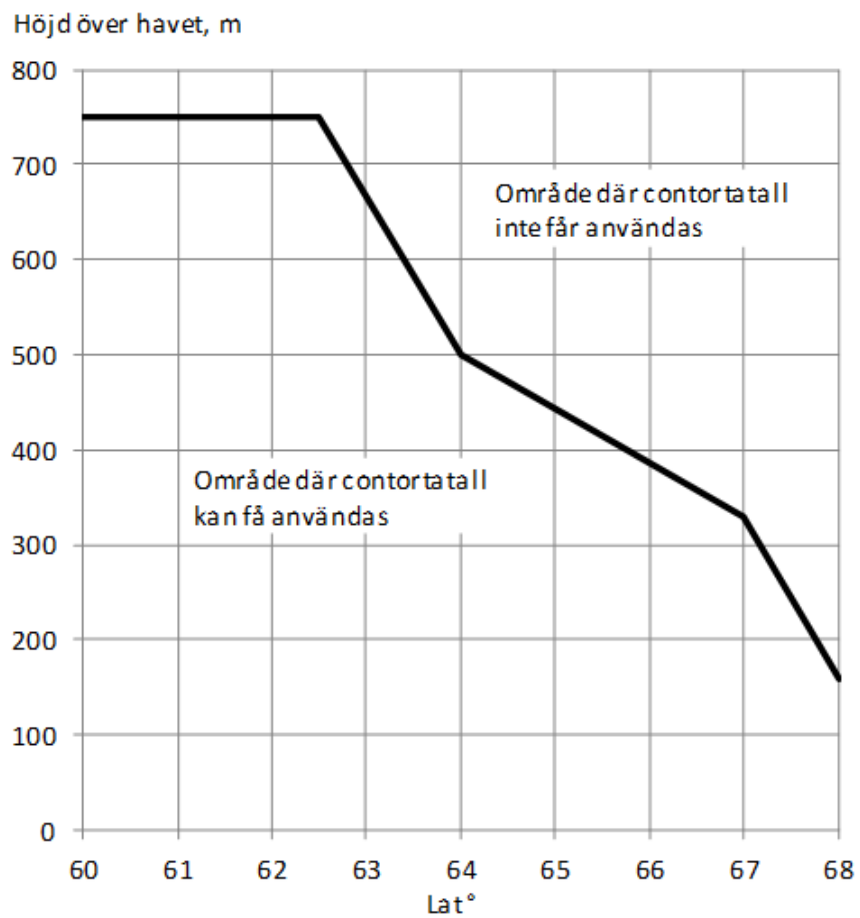
⁴ **Sibirisk lärk:** Övriga lärkarter följer sibirisk lärk.

Plantor av ädla lövträd (alm, ask, avenbok, bok, ek, fågelbär, lind och lönn) bör godkännas som huvudplantor på god och mycket god mark i Götaland och Svealand samt efter södra Norrlandskusten. Plantor av ädla lövträd bör godkännas som huvudplantor om den förra trädgenerationen bestått av ädellövskog.

(SKSFS 2022:1)

Bilaga 3 – Användning av contortatall

Se 2 kap. 28 §

Bilaga 4 – Prioriterade fågelarter

Se 7 kap. 19 och 33 a §§.

Vetenskapligt namn	Svenskt namn
Gavia stellata	smålom
Cygnus cygnus	sångsvan
Anser fabalis	sädgås
Anas acuta	stjärtand
Mergellus albellus	salskrake
Pernis apivorus	bivråk
Milvus milvus	röd glada
Milvus migrans	brun glada
Haliaeetus albicilla	havsörn
Circus cyaneus	blå kärnhök
Buteo lagopus	fjällvråk
Aquila chrysaetos	kungsörn
Pandion haliaetus	fiskgjuse
Falco peregrinus	pilgrimsfalk
Falco columbarius	stenfalk
Tetrao urogallus	tjäder
Bonasa bonasia	järpe
Tetrao tetrix	orre
Grus grus	trana
Actitis hypoleucos	drillsnäppa
Columba oenas	skogsduva
Cuculus canorus	gök
Surnia ulula	hökuggla
Glaucidium passerinum	sparvuggla
Strix nebulosa	lappuggla
Strix uralensis	slaguggla
Asio flammeus	jorduggla
Aegolius funereus	pärluggla
Bubo bubo	berguv
Caprimulgus europaeus	nattskärra
Apus apus	tornsvala
Jynx torquilla	göktyta
Picus canus	gråspett
Picus viridis	gröngöling
Dryocopus martius	spillkråka

Vetenskapligt namn	Svenskt namn
Dendrocopos leucotos	vittryggig hackspett
Dendrocopos minor	mindre hackspett
Picoides tridactylus	tretåig hackspett
Lullula arborea	trädlärka
Phylloscopus trochiloides	lundsångare
Phylloscopus collybita abietinus	nordlig gransångare
Regulus ignicapillus	brandkronad kungsfågel
Ficedula parva	mindre flugsnappare
Ficedula albicollis	halsbandsflugsnappare
Poecile palustris	entita
Poecile montanus	talltita
Poecile cinctus	lappmes
Oriolus oriolus	sommargylling
Lanius collurio	törnskata
Perisoreus infaustus	lavskrika
Nucifraga caryocatactes	nötkråka
Serinus serinus	gulhämpling
Carpodacus erythrinus	rosenfink
Pinicola enucleator	tallbit
Emberiza pusilla	dvärgsparv
Emberiza hortulana	ortolansparv
Emberiza rustica	videsparv

(SKSFS 2022:1)

Skogsstyrelsen
551 83 Jönköping